БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 52 (19.723). • 1987 йил 3 март, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судларининг халқ маслаҳатчиларига навбатдаги сайлов ўтказиш тўғрисида

Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ маслаҳатчиларининг ваколати тугаши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми, халқ депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитетлари 1987 йил апрель— май ойларида Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ маслаҳатчиларининг навбатдаги сайловини ўтказсинлар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Р. НИШОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри. 1987 йил 2 март.

СИРДАРЁ: АГРОСАНОАТ ХАБАРЛАРИ

МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Область шароитида деҳқончилик учун шўр ювиш ва яхоб беришнинг аҳамияти катта. Бу ишда Боёвут райони деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар.

— Кузги-қишки юмушлар сифатли ўтказилиб, шўр ювиш ишлари тадбиркорлик билан олиб борилса мўл ҳосилга пухта замин яратиш мумкин,— дейди район агросаноат бирлашмасининг инженер-ирригатори Насрулло Мансуров. — Ўтган йилги тажрибаларимиз буни яққол кўрсатди. Шўри сифатли ювилган майдонларда ҳосилдорлик яхши бўлди.

Бу йил РАПО мутахассислари ишни семинар-кенгаш ўтказишдан бошлашди. Райондаги барча сувчилар, бригада ва бўлим бошлиқлари шўр ювиш ишлари билан амалий таништирилди. Шундан кейин барча хўжаликларда ишга киришилди. Қарийб 22 минг гектар майдонга яхоб берилиши, 17 минг 900 гектар ернинг шўри ювилиши лозим эди. Ҳозир бу ишлар поёнига етказилди. Райондаги Руцкий номли, Пушкин номли совхозларнинг миришкорлари эса аллақачон шўри яхшилаб ювилган майдонларда етарли нам сақлаб қолиш тадбирларини кўрмоқдалар.

Айни пайтда суғориш шахобчаларини тартибга келтириш, ўсимлик вегетацияси даврида фойдаланиладиган коллектор, ариқ ва сув ҳавзаларини тозалаш ишлари ҳам жадал давом этмоқда.

ҚИШКИ АГРОЎҚУВЛАР

Область агросаноат комитетида совхоз директорлари ва колхоз раисларининг бир ҳафталик агроўқуви бўлиб ўтди. Тингловчилар унда хўжалик юритишнинг иқтисодий механизми назарияси, хўжаликка раҳбарлик усул ва услублари, бригада ва оила пудрати сингари кўпгина масалалар бўйича лекциялар тингладилар, ўзаро тажриба алмашдилар. Шундан кейин область агросаноат комитетига қарашли колхоз ва совхозларнинг бош мутахассислари ўқуви ҳам бўлиб ўтди.

Агроўқув машғулотларида «Меҳнатни ташкил қилишнинг замонавий формалари», «Алмашлаб экиш ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг интенсив технологияси», «Хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрати» сингари қатор мавзуларда лекциялар ўқилди. Машғулотларни область агросаноат комитети мутахассислари, область ташкилотларининг раҳбарлари ва олимлар олиб бордилар.

Ҳ. ХАЛИЛОВ.

ИШЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

Қайта қуриш касаба союзларига ҳар жиҳатдан тааллуқлидир

Мамлакат меҳнаткашларининг энг оммавий ташкилоти — касаба союзларининг XVIII съезди ўз ишини тамомлади. Қайта қуришда, жамиятни янада демократлаштиришда касаба союзларининг ролини ошириш тўғрисида катта гурунг бўлди.

Съездда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Ишчиларнинг мана шу умумиттифоқ кенгаши КПСС XXVII съездидан бир йил кейин бўлиб ўтди. Шу йилда партия билан халқ социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш соҳасида зўр ғайрат билан ишладилар. Хўжалик юритиш ва бошқариш механизмини реконструкция қилиш бошланди, меҳнатга ҳақ тўлаш системаси қайта қурилмоқда, салбий ҳодисаларга қарши кураш, жамиятдаги бутун муҳитни соғломлаштириш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Аммо дастлабки қадамларгина қўйилди, холос. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида уқтириб ўтилганидек, экономикадаги ижобий силжишлар ҳали барқарор тус олгани йўқ. Энг муҳим, бинобарин, энг қийин иш келгусида қилиниши лозим. Вазифа шундан иборатки, қайта қуришни муқаррар тус олдириш, ҳамма ишни халқ назоратига олиш керак. Бунинг учун эса фақат бир йўл — жамиятимизни кенг миқёсда демократлаштириш йўли бор. Бу ўринда касаба союзларининг роли айниқса масъулиятлидир.

Уларнинг асосий фаолият соҳаси — меҳнат коллективи эканлиги съездда таъкидлаб ўтилди. Меҳнат коллективи эса қайта қуришнинг марказий бўғинидир. Қайта қуришнинг тақдири кабинетларда эмас, балки меҳнат коллективида ҳал этилади. Коллективлардаги ишлар қандай борса, бутун жамиятдаги ишлар ҳам шундай боради—тартиб ва уюшқоқлик, серунум меҳнат хусусида ҳам, маҳсулотнинг зарур сифатини, соғлом маънавий-психологик иқлимни таъминлаш ёки социал проблемаларни ҳал этиш хусусида ҳам шу гапни айтмоқ керак.

Жадаллаштиришга, бутун турмушимизнинг сифатини оширишга сўзлар ва ваъдалар билан эмас, балки самарали, новаторларча, ҳалол меҳнат билан эришиш мумкин. Халқ кемероволик шахтёрлар бригадири В. Гвоздевни, москвалик тўқувчи Н. Шчербаковани, эстон бинокори В. Саарни, бошқирдистонлик сут соғувчи Р. Хановани, челябинсклик металлург В. Наумкинни, тюменлик ёғоч тайёрловчи П. Поповни ва бошқа кўп кишиларни ҳақли равишда қайта қуришнинг стахановчилари, деб атамоқда. Касаба союзлари мана шундай уста меҳнатчилар кун сайин тобора кўпайиб боришига, уларни ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан руҳлантиришга интилишлари, фақат дангаса, бракчиларга қўл келадиган тенгчиликка қарши курашишлари лозим.

Бизнинг мамлакатимизда меҳнат ва фақат меҳнат инсон қадр-қимматининг, унинг ижтимоий обрў-эътибори ва моддий фаровонлиги мезони бўлиши керак. Съездда социалистик мусобақани расмиятчиликдан халос қилиш, уни сифат кўрсаткичларига, ресурсларни тежаш, шартномаларга мувофиқ маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини қатъий бажаришга қаратиш вазифаси қўйилди. Касаба союзлари чинакам мусобақалашув йўқлигига, юзакичиликка, илғор тажрибани хафсаласизлик билан ёйишга кўникиб қолганлар. Калинин ип-газлама комбинатида ўнлаб кишилар зарбдор меҳнат қилаётган бўлсалар ҳам, бироқ коллективда уларни тузукроқ билишмайди, деди съезд минбаридан йигирувчи В. Колосова. Мусобақани конкретлаштириш, уни цехларга ва бригадаларга яқинлаштириш, барча меҳнаткашларнинг ишига айлантириш, ишчиларнинг ижодини, ташаббускорлигини, ақл-идрок, истеъдод, ташкилотчилик маҳорати беллашувини ривожлантириш керак.

Меҳнат коллективлари ишлаб чиқариш турмушидаги ўзгаришлар хўжалик механизмини қайта қуриш бошланганлиги билан, хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи пул билан таъминлашга, ўз харажатларини ўзи қоплашга, ўз-ўзини бошқаришга ўтиш билан ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Касаба союзлари ҳозир давлат корхонаси тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасида фаол қатнашмоқдалар, бу қонунда хўжалик бошқарувининг аслида янги идеологияси баён этилган, у ҳозирги шароитларда ишлаб чиқариш коллективларининг ваколати ва масъулиятини қонун тарзида мустаҳкамлаши лозим. Делегатлар, жумладан, «Мособлсельстрой» 18-трестининг бошқарувчиси Н. Травкин, лойиҳани муҳокама қилиш пайтида ВЦСПС таклифларни умумлаштиришда принципиаллик қилиши, бўлажак қонунни касаба союзларининг Устави билан мувофиқлаштириши лозимлигини уқтириб ўтдилар. Касаба союз комитетлари унинг қоидалари моҳиятини ҳар бир меҳнатчига етказибгина қолмай, шу билан бирга ўз кундалик ишида бу қоидаларга амалда сўзсиз риоя этилишини таъминлашлари ҳам лозим.

Касаба союз ташкилотининг актив, принципиал позициясигина унинг меҳнат коллективидаги муносиб обрў-эътиборини таъминлай олади. Қувончлар ва режалар билан тўлиб-тошган инсон ҳаётининг ўзи касаба союзларининг ҳаракат майдонидир. Касаба союзлари умумдавлат миқёсида экономикадаги технократик иккиланишларга қарши бўлишлари, ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал этиш билан социал соҳани ривожлантиришдаги узилишга йўл қўймаслик учун фаол жонкуярлар бўлишлари лозимлиги съездда таъкидлаб ўтилди.

Кейинги олти йил мобайнида СССР Кўмир саноати министрлиги, Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги министрлиги, Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги ҳамда Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги уй-жой қурилиши планларини бирон марта бажармаган эканлар, бунинг учун тегишли касаба союз комитетлари ҳам баб-баравар жавобгарлар. Барча ишловчиларни 1995 йилгача шинам квартиралар билан таъминлаш юзасидан Горький автомобилсозлари ва улар издошларининг машҳур ташаббуси эса, аксинча касаба союз фаолларининг — ўз коллективи ишончини амалий иш билан оқлаётганларнинг жонбозлик билан қатнашуви шароитида амалга оширилмоқда. Уй-жой муаммосини ҳал этиш — умумхалқ вазифаси, шу сабабли бутун мамлакатнинг куч-ғайратларини шу ишга бирлаштириш лозим.

Партиянинг социал соҳани устун даражада ривожлантириш йўли ҳозирнинг ўзидаёқ амалий равишда яққол рўёбга чиқмоқда. 1987 йилги планда болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари, мактаблар, касалхона ва поликлиникалар, маданият ва спорт муассасалари қурилиши ҳажмлари беш йиллик кўрсаткичига нисбатан юқорироқ қилиб белгиланган. Шу пайтгача ҳеч қачон бу эҳтиёжларга шу қадар катта маблағ ажратилмаган эди. Бу ўринда гап мамлакат тарихидаги энг катта социал программа ҳақида бормоқда, шу программанинг ҳамма жойда сўзсиз бажарилишига ҳаракат қилиш касаба союзларининг шон-шараф ишидир.

Касаба союзлари энг бебаҳо бойлик — одамларнинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида, уларга кўрсатиладиган медицина хизматининг сифати, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси, дам олиш ҳақида айниқса сабот билан ғамхўрлик қилишлари керак. Ичкиликбозликка қарши кураш ҳам шу вазифалар жумласига киради, бу кураш ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий натижалар берди, аммо келгусида ҳам доимий куч-ғайрат сарфланишини талаб қилади. Ўн иккинчи беш йиллик давомида оғир жисмоний меҳнатни тугатиш суръатларини икки ҳисса ошириш зарур, шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқаришда барча меҳнаткашларни иссиқ овқат билан таъминлашга эришиш, меҳнат режимини ҳали ҳам тез-тез бузиб туриш ҳолларига чек қўйиш зарур.

Ишчи ва хизматчиларни қонунга хилоф равишда ишдан бўшатиш, уй-жойларни ва ижтимоий истеъмол фондларини тақсимлашда социал адолатга хилоф иш тутиш хусусида съездда эслатиб ўтилган фактлар касаба союз комитетлари шаънига қилинган жиддий таъна эмасми ахир! Корхоналарда ҳақ олиб маиший хизмат кўрсатишда хўжалик ходимларининг имиллаши бартараф этилди, деб бўладими! Икки-уч сменали ишга ўтилиши ҳам бу жуда муҳим тадбирга айрим жойларда расмиятчилик билан ёндашилаётганлигини ошкор қилиб қўйди. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш, ишчиларнинг овқатланиши, шаҳар транспортининг иши тўғрисида ғамхўрлик, бошқа ҳаётий муҳим масалаларнинг ҳал этилиши аслида касаба союз ташкилотларининг диққат марказидан чиқиб қолди. Бундай хатолар, одамларнинг эҳтиёжларига бепарволик жуда катта давлат ишининг обрўсини тўкиб қўйиши мумкин.

Совет касаба союзлари катта ҳуқуқларга, шу жумладан маъмуриятнинг ўз битимлари ва шартномаларини бажариши устидан назорат қилиш ҳуқуқига, хўжалик раҳбарларининг меҳнаткашлар қонуний манфаатларига зид келадиган хатти-ҳаракатларини танқид қилиш ҳуқуқига эгадирлар. Масалан, хўжалик юритишнинг янги шароитларида меҳнат коллективларининг розилигисиз ишлаб чиқариш планлари ўзгартирилаётган, иқтисодий рағбатлантириш фондларининг маблағлари тортиб олинаётган экан, бунга тоқат қилиб бўлмайди. Ўз ҳуқуқларидан тўла-тўкис фойдаланиш, меҳнаткашларнинг манфаатларини янада қатъият билан ҳимоя қилиш ҳам касаба союз ташкилотлари учун қайта қуришда реал иштирок этишни билдиради.

Бу ўринда ҳамма нарса бир-бири билан боғланган. Инсоннинг ҳуқуқлари ва манфаатлари нақадар пухтароқ ҳимоя қилинса, у ўзининг ишлаб чиқариш хўжайини эканини шу қадар дадилроқ намоён қилади, демократиялаштириш жараёнига шу қадар зўр ғайрат билан киришади. Бизда демократия нақадар кўп бўлса, социалистик янгиланиш йўлидан шу қадар тезроқ бораверамиз.

Демократияни, шу жумладан бевосита меҳнат коллективида кенгайтириш учун касаба союзларининг имкониятлари кўплиги съездда айтиб ўтилди. Бу имкониятларнинг баъзилари замон синовидан ўтди, бошқалари қайта қуриш жараёнида, меҳнаткашларнинг ўз ташаббуси билан юзага келмоқда. Аммо бу имкониятлар расмият учун эмас, бошлиқ ҳузурида демократия элементини тилга олиш учун эмас, балки ўз-ўзини бошқарувнинг таркибий, зарур бўғинлари тарзида вужудга келиши керак. Ҳамма соҳадаги ошкоралик, ишни реал равишда яхшилаш йўлида ҳар қандай камчиликларни ва мансабдор шахсларни амалий танқид қилиш ҳар бир коллектив, ҳар бир касаба союз ташкилотининг ҳаёт нормаси бўлиб қолиши керак. Фақат шу йўл билан омманинг қулф урган ғайратини сусткашлик ва тўсқинлик кучларига қарши қўйиш, ҳозирча қайта қуришдан четда турган кишиларга умумий сафдан ўз ўрнини топишда ёрдам бериш мумкин. СССР касаба союзларининг съездда қабул қилинган Уставида «Касаба союзлари ва давлат, жамоат ташкилотлари» деган янги бўлим бор. Бу бўлимда жойлардаги социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш ишида халқ депутатлари Советлари билан, ижодий союзлар, кооператив, хотин-қизлар ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар билан янада амалий ва самарали ўзаро ҳамкорлик кўзда тутилган. Касаба союзларининг Ленин комсомоли билан ҳам биргаликда қиладиган муҳим ишлари бор: ёшларни тарбиялаш, йигит ва қизларнинг меҳнат фаолиятига, давлат ва жамоат ишларини бошқаришга жалб этиш, болалар ва ўсмирларнинг дам олишини ташкил этиш шу жумлага киради. Бу ўринда ҳам имиллаш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Чунончи, Кемеровода 7-ҳунар-техника билим юртини саккиз йил қуриш мобайнида СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги уч миллион сўмдан атиги 410 минг сўмлик иш бажарди. Энергетика машинасозлиги министрлиги, Электртехника саноати министрлиги, Алоқа воситалари саноати министрлиги бир йил мобайнида биронта ҳам мактаб қурмадилар. Айни вақтда Белоруссия касаба союзлари ҳунар-техника билим юртларининг ётоқхоналарини ғамхўрлик билан оталиққа олдилар, Украина касаба союзлари беш йилликда ёш ишчиларга аталган санаторий-профилакторийларни икки ҳисса кўпайтиришни режалаштириб қўйдилар. Бошқача қилиб айтганда, касаба союз комитетлари бепарво кузатувчи позициясида турмаган, реал, баъзан эса бюрократик тўсиқлар олдида тўхтаб қолмаган тақдирда кўп иш қила оладилар. Қайта қуриш давомида касаба союз ташкилотларининг жанговарлигини оширишда сайлаб қўйилган касаба союз органларида ишловчи коммунистлар авангардлик ролини ўйнашлари лозим. Уларга икки ёқлама ишонч билдирилган —уларга меҳнат коллективлари ва партия ташкилотидаги ўртоқлар ишонч билдирганлар, улардан қолоқлик ва қоғозбозликни тугатишда, турмушнинг демократик нормаларини кенгайтиришда, меҳнатчиларни бошқарувга фаол жалб этишда ҳақли равишда намуна кўрсатишларини кутмоқдалар.

Мамлакатимизда жамиятни ўзгартириш, социализм имкониятларини янада тўла-тўкис намоён этиш соҳасида қилинаётган ишларнинг ҳаммаси Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати билан узвий равишда боғланган. Тинчликда яшаш, осойишта меҳнат қилиш — ҳар бир кишининг биринчи даражали ва дахлсиз ҳуқуқидир. Бинобарин съезд КПССнинг ядро урушига йўл қўймасликка қаратилган стратегик йўлини халқимиз якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганлигини зўр қатъият билан изҳор қилди, тараққийпарвар кучларнинг инсониятнинг омон қолиши учун халқаро ҳаракатида Совет касаба союзларининг бундан буёнги иштироки йўлларини белгилади, жаҳон меҳнаткашлари ва касаба союзларини халқлар бахт-саодати йўлидаги курашда ўз сафларини жипслаштиришга даъват этди.

СССР касаба союзларининг XVIII съезди Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган йилда ўтганлиги диққатга сазовордир. Мамлакатимиздаги ҳозирги революцион ўзгартишлар — партия билан халқ энг яхши анъаналарининг бевосита давомидир. Омманинг ижодий куч-ғайратини қайта қуришга хизмат қилдириш— касаба союзларининг энг муҳим вазифасидир.

(«Правда» газетасининг 2 мартдаги бош мақоласи).

● КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

КЎКЛАМ—МЕҲНАТ БИЛАН КЎРКАМ

Ўлкамизнинг табиати беқиёс, ҳавоси оромбахш, қуёши саҳий. Унумдор тупроғига таёқ суқса кўкариб, бағрида томир ёйган дов-дарахтлар меваси дастурхонимизни тўкин, тўкис қилади.

Ҳар йили куз ва баҳор фаслларида республикамизда кўчат экиш ойликлари ўтказилиши бежиз эмас. Ана шу хайрли тадбир туфайли жойларда кўплаб яшил хиёбонлар, боғ-роғлар, ҳордиқ масканлари яратилмоқда. Кўчаларимиз, маҳаллаларимиз, кварталларимиз ободонлашиб, бутун-бутун массивлару шаҳар-қишлоқларимиз ҳуснига ҳусн қўшилаётир. Шифобахш ноз-неъматлар етиштириш йил сайин ошиб боряпти.

Мана, ўсиш, униш, яратиш ва яшнатиш даврини ҳар гал бошлаб келувчи фасл — навбаҳор диёримизга яна ташриф буюрди. Ҳадемай куртаклар япроқ ёзиб, анвойи чечаклар юз очади. Демак, фурсат ғанимат! Буни тўла ҳис қилиб, Ўзбекистон ССРда ҳар йили ўрмонлар ва боғлар барпо этиш икки ойлигини ўтказиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қарорида қўйилган вазифаларни барвақт адо этишга аҳд қилган колхоз-совхозларимизнинг боғбону соҳибкорлари, шаҳарлик меҳнаткашлар кўчат экишни қизғин бошлаб юбордилар. Жойлардан олинаётган хушхабарлар бунинг яққол тимсолидир. Нишон районидаги К. Маркс номли совхозда ҳозиргача 22 минг дона тут кўчати ўтқазилди. Уйчи районидаги Тельман номли колхоз боғбонлари бу йил 60 минг туп турли дарахт ниҳолларини ўтқазишга сўз беришган. Тошкент, Фарғона областлари шаҳар-қишлоқларида ҳозир ҳар хил гул кўчатлари, мевали, манзарали дарахт ниҳолларини ўтқазаётган кишиларни учратасиз.

Жарқўрғон районидаги «Спецплемшелк» ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли совхоз ишчилари ҳам янги тутзорлар барпо этишга киришдилар. Ҳозир бу ерда кўчатларни хўжаликларга тарқатиш ишлари авж оляпти.

Хўжалик юбилей йили баҳорида область колхоз ва совхозларига 5 миллион туп тут кўчати етказиб беради.

Суратда: кўчат тайёрлашда илғорлик қилаётган ёш боғбон М. Шаймонова.

И. ХЎЖАЕВ фотоси (ЎзТАГ).

МАТБУОТНИНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашув

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 28 февраль куни оммавий ахборот ва пропаганда воситалари ходимлари билан учрашув бўлди. Унда республика газета ва журналлари редакцияларининг, нашриётлар, ахборот агентлиги, телевидение ва радиоэшиттириш раҳбарлари, марказий матбуот мухбирлари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг раҳбарлари билан учрашувдаги нутқида баён этилган вазифалар асосида республикада қайта қуриш, партия XXVII съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми йўл-йўриқларини амалда рўёбга чиқариш шароитида журналистларнинг роли ва уларнинг долзарб вазифалари тўғрисида очиқ, равшан, амалий тарзда фикрлашиб олинди.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Редакция коллективларининг, журналистларнинг, авторлар активининг ошкораликни, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш борасидаги куч-ғайратларини партия бутун чоралар билан қўллаб-қувватламоқда, деди у. Сўнгги вақтда одамларнинг матбуотга қизиқиши анча ошганлиги тасодифий эмас. Республика газеталари ва журналларининг обуначилари 400 минг кишига кўпайди, бу матбуот обрўси ошганлигининг, жамоатчилик фикрини шакллантиришга унинг таъсири кучайганлигининг, матбуот кескин жиҳатларни четлаб ўтмай ва камчиликларни ҳаспўшламай, одамларни ҳаяжонга солаётган масалаларни дадилроқ кўтариб чиқаётганлигининг далилидир.

Лекин булар ишларни активлаштириш томон дастлабки силжишлар, ҳозирги даврга хос ишлашнинг бошланишидир, холос. Ҳали чинакам бурилиш бўлгани йўқ. Редакция коллективлари ўзлари оммага эълон қилаётган принциплар ва шиорларга ҳамиша ҳам амал қиляптими? Афсуски, ҳамиша амал қиляпти, деб бўлмайди. Энг муҳим муаммоларни, бугунги ишнинг йўналишларини ёритишда ачинарли нуқсонлар, воқеалар ва тенденцияларни жиддий таҳлил этиш ўрнига ишнинг моҳиятини очиб бермайдиган айрим фактлар ва тасодифий мисоллар билан чекланиш ҳоллари юз бермоқда. Жамиятимиз ҳаётида рўй бераётган кенг миқёсли бурилиш жараёнларини публицистик тадқиқ этишда теранлик ва изчиллик етишмаяпти.

Омма ҳамма нарсадан хабардор бўлиши керак ва ҳар бир ишни онгли равишда қилиши керак, деган ленинча принципиал талабнинг амалга оширилиши аввало оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига боғлиқ. Ҳозирги пайтда жавоб қайтариб бўлмайдиган саволлар йўқ. Матбуот экономикада ҳам, сиёсатда ҳам, партиянинг ўзида ҳам демократияни ривожлантиришнинг таъсирчан воситасидир. Жамиятдаги чуқур, чинакам туб силжишлардан ўз вақтида ва тўла хабардор бўлиб туришни меҳнаткашларнинг ташаббуси ва ижодкорлиги вужудга келтираётган барча янгиликларни кўрсатиб бериш билан боғлаш зарур. Қайта қуриш шароитида жонли тажрибани пропаганда қилиш ҳозир биз учун ғоят муҳим ишдир, деб таъкидлади М. С. Горбачев.

Матбуот, телевидение, радиоэшиттириш Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш муаммоларига, социал программаларнинг амалга оширилишига, идеология ишларини аввало интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашни, динга қарши пропагандани такомиллаштириш масалаларига катта эътибор бериши керак.

Ҳозирги шароитда журналистлар коллективларининг ўзаро боғлиқ бўлган икки энг муҳим вазифани ҳал этишларига тўғри келаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Улар жамият ҳаётининг барча — иқтисодий, социал ва маънавий соҳаларида қайта қуришнинг ғоят кенг ошкора бўлишини таъминлашлари, бу жараённи соддалаштирмай, бутун мураккаблиги, қийинчиликлари билан диалектик тарзда кўрсатиб беришлари лозим. Айни пайтда улар ўз ишларини қатъий равишда қайта қуриб, унинг юксак самарали бўлишига, ҳар бир редакция коллективи, ҳар бир журналист тўла ижодий куч билан ишлашига эришишлари керак.

Учрашувда «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори Л. П. Қаюмов, «Ўзбекистон коммунисти» журналининг бош редактори Р. А. Нуруллин, «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори Ўткир Ҳошимов, Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси С. Ш. Қурбонов, Ўзбекистон ахборот агентлигининг директори Н. Ё. Ғоибов сўзга чиқдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашди.

(ЎзТАГ).

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ХАЙДЕРГА МАКТУБИ ВА МАКТУБГА ЖАВОБ

ВАШИНГТОН, 28 февраль (ТАСС). 159 кундан буён Оқ уй қаршисидаги Лафайет-паркда «Тинчлик йўлида очлик» ўтказаётган америкалик олим Чарльз Хайдер КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевдан мактуб олди. Мактубда, жумладан, бундай дейилади: «Москвада сизнинг мардона ҳаракатларингизни, ядровий қуролсизланиш йўлида азият чекишга тайёрлигингизни юксак қадрламоқдалар. Инсониятнинг ўзини ўзи сақлаб қолишини ҳимоя қилувчи овозингизни миллион-миллион кишилар, шу жумладан Совет Иттифоқидаги кишилар ҳам эшитдилар. Сизнинг маънавий кучингиз ядровий фалокатнинг олдини олиш йўлидаги курашни давом эттириш учун керак. Шу муносабат билан, доктор Хайдер, сизни очликни тўхтатишга чақирамиз, шунингдек сизни даволаниш ва дам олиш учун Совет Иттифоқига таклиф қиламиз».

Олим М. С. Горбачевнинг мактубини чуқур миннатдорчилик ва ташаккур билан қабул этди. «Меҳрибонлик руҳи билан суғорилган олий ҳиммат мактуб юбориш учун вақт топганингиздан хурсанд бўлдим», деди урушга қарши ҳаракатнинг актив иштирокчиси совет раҳбарига жавоб мактубида. Чарльз Хайдер ўз курашининг мақсадларига — АҚШ ҳукуматининг 2000 йилгача ядро қуролини тугатиш ва ҳарбий интервенциялар сиёсатидан воз кечиш йўлида конкрет қадамлар қўйишига эришиш мақсадларига содиқлигини яна бир бор таъкидлади. Американинг оммавий ахборот воситалари, деб уқтирди олим, шу талаблар тўғрисидаги ҳақиқатни АҚШ аҳолиси ўртасида тарқатишга тўсқинлик қилмоқдалар. Ч. Хайдер «АҚШ ҳукумати бундай сиёсатни тўхтатиш учун шароит яратмагунча» очликни давом эттиришга қарор қилганини таъкидлади. «Мен сизларга яна бир бор миннатдорчилик билдираман ва кейинги йилларда Совет Иттифоқи қўяётган янги қадамларга қойил қолганимни билдираман — деб уқтирди у жавобининг охирида. — Мен сизларнинг актив тарафдорингизман. Сизга саломатлик, бахт-саодат ва муваффақият тилайман».

Америка раҳбарлари АҚШ гражданларидан бирининг «тинчлик йўлидаги очлиги»-ни ҳамон писанд қилмай, қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида бирон-бир қадам қўйишни қайсарлик билан истамаслиги орқали уни совуққонлик билан ўлимга маҳкум этмоқда. Оқ уйнинг ўз номини айтмасликни илтимос қилган расмий вакили ТАСС мухбири билан суҳбатда Хайдернинг очлик эълон қилганлиги хусусида «маъмурият ҳозирча ҳеч қандай позицияни эгаллагани йўқ», деб айтди. Оқ уйдагилар кўчанинг нариги бетида оч ўтирган олимнинг тақдири ҳақида гапирганликларини «ҳеч қачон эшитганим йўқ», — деди мана шу расмий вакил. Хайдернинг норозилигига нисбатан «Оқ уй умуман бирон-бир фикр билдиришига шубҳам бор», деди у.

Ҳозир, деди АҚШ конгресси вакиллар палатасининг аъзоси Р. Делламс махсус баёнотида, Американинг икки граждани бир-биридан юз метрдан ҳам камроқ масофада туриб, халқаро муносабатлар айнан қайси принциплар асосида қурилиши лозимлиги хусусида баҳслашмоқдалар. Уларнинг бири Қўшма Штатлар президенти бўлса, иккинчиси ҳозирги маъмуриятнинг ядровий сиёсатига қарши очлик эълон қилиш орқали норозилик билдираётган астрофизик Чарльз Хайдердир.

Аянчли факт шундан иборатки, деди конгресс аъзоси, қурол-яроғлар устидан контрол ўрнатиш хусусида Совет Иттифоқи билан текширса бўладиган битимларга эришиш яқинда Рейкьявикда ўтказилган учрашувда реаллик бўлган эди.

«Бироқ АҚШ маъмурияти стратегик ва тактик ядро қуролларини ўзаро ва текширса бўладиган тарзда қисқартиришга киришиш ўрнига ядровий қуролланиш пойгасини давом эттириш ва кенгайтиришни афзал кўрди».

С. ХЕРМАННССОН МОСКВАГА КЕЛДИ

Исландия Бош министри С. Херманнссон рафиқаси билан бирга Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 1 март куни Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков рафиқаси билан, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС)

• Партия турмуши: қайта қуриш ва кадрлар

ИЗЛАНИШ

ёки бригада бошлиқлари ва бош мутахассисларни танлашнинг янги демократик асослари

...Райкомнинг навбатдаги бюро мажлисида хўжаликларнинг бош мутахассислари ва далачилик бригадалари бошлиқларининг сайловини ўтказиш масаласи кўриб чиқилди.

— Ўзларингизга маълум, ҳар йили бригадирларнинг тасдиғи район партия комитетида ўтказиларди, — деди райком секретари М. Жуманиёзов. — Узоғи билан икки-уч кун ичида шошқалоқлик билан ўтказилган бундай тасдиқлардан самара кам, кадрлар қобилиятини, ишчанлигини атрофлича билиб бўлмайди. Менимча, таркиб топган бу практикадан воз кечиш ва янгиликдан чўчимай бевосита меҳнат коллективларининг ўзида сайлов ўтказиш зарур.

Бюро аъзолари бу фикрни тўлатишди, қўллаб-қувватлашди.

Бюро мажлисида бригада бошлиқлари ва аъзолари, бош мутахассислар билан суҳбатлашиб аҳволни чуқур ўрганиш учун бешта группа тузилди. Уларнинг составига партия, совет активлари. РАПО мутахассислари киритилди. Далачилик, механизация, чорвачилик, социал-маиший, экономика группаларининг бошлиқлари — шу соҳаларнинг етук мутахассислари текшириш ва суҳбатлар якунлари ҳақида колхозчиларнинг умумий мажлисларида ахборот беришлари ҳам белгилаб қўйилди.

...Карл Маркс номли колхознинг катта клуби йиғилишга келган ҳамма кишиларни сиғдира олмади. Бригадирлар сайлови ўтказиладиган одатдан ташқари бу йиғилишга чиндан ҳам қизиқиш катта эди. Йиғилишда райкомнинг бюро аъзолари, район активлари иштирок этишди.

Дала ишлари аҳволи ва бригадирларнинг иш услубини ўрганган группа бошлиғи — райкомнинг қишлоқ хўжалиги бўлими мудири Худойназар Саидназаров ахборот берди:

— Колхоз 1986 йилда планни ошириб бажарди. Лекин эришилган ютуқларни мустаҳкамлашга қарата қаттиқ иш олиб борилмаяпти, ерларни шўр ювишга тайёрлаш ва суғоришда жиддий қолоқлик бор. Меҳнат интизоми бўш. Аллақачон ишлаб чиқилган алмашлаб экиш, ўғитлаш, ер ҳайдаш картограммалари ханузгача бригадаларга етказилмаган. Коммунистлар етакчилик қилаётган қатор бригадаларда активлик сезилмаяпти.

Бош группаларнинг бошлиқлари ҳам ахборот беришди. Навбат бригада бошлиқлари сайловига келди. Колхоз партия комитетининг секретари Мурод Ҳайитбоев далачилик бригадалари бошлиқларини бирин-кетин ўртага таклиф этди.

Партком секретарининг 3-бригада бошлиғи коммунист Жуманазар Отажонов тўғрисидаги характеристикаси лўнда, конкрет бўлди: коллективни аниқ мақсад сари йўналтира олади. Ташкилотчи. Тажрибали. Лекин баъзан ўз манфаатини коллектив манфаатидан устун қўяди. Айрим пайтларда иш вақтида шахсий юмушлар билан шуғулланади.

— Тўғри. тўғри, — дейишди залдан 3-бригада аъзолари, — бригадирда шундай нуқсон бор. У раҳбар аввало коллектив манфаати йўлида меҳнат қилиши зарурлигини тушуниб етиши керак. Биз шуни талаб этамиз.

— Айбимга иқрорман, — дейди тўладан келган, ўрта бўйли забардаст йигит қизариб. — Танқидингиз холис. хулоса чиқараман.

Партком секретари характеристикани ўқишда давом этди:

— Олтинчи бригада бошлиғи Йўлдош Бекчонов ғайратли йигит, лекин қайсар, танқидни ёқтирмайди...

— Бош инженер доимо иш устида бўлади, техниканинг соз ишлаши учун жон куйдиради. Афсуски, қўрс, қўпол. Механизаторларга қулай иш, дам олиш шароити яратиш тўғрисида қайғурмайди.

Зал гоҳ гувуллайди, гоҳ осуда бўлиб қолади. Одамлар сўрашади. маъқуллашади, рад этишади. Ҳар бир номзод бутун коллективнинг иштирокида сайланади. Бригадирлар ва бош мутахассислар олдига, правление, партия ташкилоти олдига конкрет вазифалар қўйилди. Муҳим тадбир ошкора, ишчанлик ва ўз-ўзини танқид вазиятида ўтди.

Чапаев номли колхозда бригада бошлиқлари сайлови пайтида фан-техника ютуқларидан фойдаланишни таъминламаган, етарли маълумоти йўқ, лаёқатсиз бригада бошлиқларидан 6 кишига ишонч билдирилмади. Уларнинг ўрнига шу участкада ишлаш истагини билдирган, ва кўпчилик қўллаб-қувватлаган коммунист мутахассислар сайланди. Жумладан, бош агроном Шариф Ниёзматов 2-бригадага, участка агрономи Эгамберган Бобожонов 3-бригадага етакчилик қила бошлашди.

Сайловлар жараёнида Чапаев номли ва Ленин номли колхозларнинг қатор бригадаларида турмуш маданиятининг пастлигига, кўпчилик хонадонларда янги уйлар қуриб олишган бўлсаларда, уйларида стол-стуллар ва бошқа жиҳозлар йўқлигига, тўй-хашамларда ортиқча дабдабабозлик, серчиқимлиликка йўл қўйилаётганига эътибор қаратилди. Ана шу хўжаликларнинг маданият ишлари бўйича раис муовинлари Б. Жуманиёзов ва М. Бердиевлардан, партия ташкилотлари секретарларидан хато ва камчиликларга тезда барҳам бериш талаб этилди.

Нариманов номли колхоз правлениеси олдин 1-бригадага бошчилик қилиб планнинг бажарилишини таъминламаган О. Отажоновни 4-бригадага бошлиқ этиб тайинлаган эди. Колхоз аъзоларининг, райком бюро аъзолари ва район активи иштирокида ўтган сайловларда О. Отажоновнинг номзоди рад этилди. Бош агроном О. Маҳмудов ва 4-бригада аъзолари унинг коллективга етакчилик қилишга қодир эмаслигини, ташкилотчилик қобилияти йўқлигини айтишди.

— Айрим мутахассислар фан ютуқлари, илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий этишда ташаббус, принципиаллик кўрсатмаяптилар, — деди «Комсомол» колхози партия комитетининг секретари Қ. Полвонов. — Бош инженер, КПСС аъзоси Зокир Юсупов бунга мисол бўла олади. У қийинчиликлардан чўчийди. масъулиятни зиммасига олмайди. Деҳқончиликка илм-фан ютуқларини жорий этмайди...

Колхозларда кадрлар сайлови узлуксиз ўн кун давом этди. Бюро аъзолари ва активлари ҳар куни бир хўжаликда бўлиб, ишлаб чиқариш ва қайта қуришни жадаллаштириш, турмуш маданиятини юксалтириш проблемаларини ҳал этишга, кадрларни тўғри танлашга ёрдамлашдилар. Ана шу жараёнда далачилик бригадалари йириклаштирилиб, уларнинг сони 164 тадан 135 тага камайтирилди. Бўшаган бригадир ва табелчилар ҳисобига олтмишга яқин кишини ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш имкони туғилди. Бригадирларнинг сифат состави яхшиланди— эндиликда уларнинг саксон проценти қишлоқ хўжалиги мутахассиси, етмиш олти киши олий ва махсус ўрта маълумотга эга, юзга яқини коммунист. Бригадалар ва устахоналарда цех партия ташкилотлари анча мустаҳкамланди.

...Район партия комитети янгидан сайланган бригада бошлиқларини ўқитишга, уларни замонавий иш усуллари ва методлари билан қуроллантиришга эътибор беряпти. Яқинда бўлиб ўтган бригадирлар семинарида область пахтачилик тажриба станциясининг олимлари, район агросаноат бирлашмаси бош мутахассислари, тажрибали деҳқонлар лекция ўқиб, суҳбатлар ўтказишди. Илғор далачилик бригадаларида бўлишиб, тажриба ўрганишди. Уларга амалий, конкрет ёрдам уюштирилмоқда. Райком бюроси район агросаноат бирлашмаси раҳбарлари ва мутахассисларидан бу йил илмий асосланган алмашлаб экишни тўла ўзлаштиришни, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига комплекс механизацияни тўла жорий қилишни таъминлашни қаттиқ талаб этмоқда.

Район партия комитети, агросаноат бирлашмаси бригада бошлиқлари ва катта ишчилар (табелчи вазифасини ҳам бажарувчилар)нинг моддий манфаатдорлигини ошириш резервларини ахтармоқдалар. Улар учун 4 ойлик механизаторлар тайёрлаш курси ташкил этилди. Бу курсларни тамомлаган бригадир ва табелчилар бир вақтнинг ўзида механизаторларга сменачи бўлиб ишлайдилар.

Бригадалар йириклашганидан кейин ҳар бир коллективнинг ер майдони ўртача олдинги 67 гектардан 89 гектарга етди.

— Бошқа ишга жалб этилган бригада бошлиғи, табелчи, ошпаз, қоровуллар ҳисобига йилига 103 минг сўм тежалади, — дейди район агросаноат бирлашмаси раисининг ўринбосари Эрназар Жуманиёзов. Биз бу маблағни ҳам янги сайланган бригада бошлиқлари иш ҳақига сарфлаймиз. Бундан ташқари олий ва тўлиқсиз олий маълумотли бригадир асосий иш ҳақига 10—20 процент устама ҳақ олади.

Раҳбар кадрларни коллективларда сайлаб қўйиш партиямиз кадрлар сиёсатининг таркибий қисмидир. Бу КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида ҳам алоҳида таъкидланди. Пленум қарорлари райондаги барча бошланғич партия ташкилотларида кенг муҳокама қилиниб, қўйилган талаблар асосида тегишли вазифалар белгилаб олинмоқда.

Урганч йирик. кўп тармоқли, мураккаб район, — дейди райкомнинг биринчи секретари М. Жуманиёзов. — Бу ерда 10 колхоз, 10 совхоз, 2 паррандачилик фабрикаси мавжуд. Биз барча хўжаликларда кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш билан жиддий шуғулланиш зарурлигини чуқур ҳис этмоқдамиз. Зеро, КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида ҳамма ишнинг тақдири кадрларга, уларнинг ташкилотчилик фаолиятига боғлиқ эканлиги яна бир карра кўрсатилди.

С. НОДИРМАТОВ.

ВЕТЕРАНЛАР САФДА

28 февраль куни Андижон, Нукус, Наманган, Тошкент, Термиз ва Фарғонада уруш ва меҳнат ветеранлари область ташкилотларининг таъсис конференцияси бўлди. Қайта қуриш шароитида кекса авлод намояндалари фаолиятини кучайтиришнинг актуал масалалари муҳокама қилинди. Делегатлар ўз нутқларида ветеранлар ёшларни совет кишиларининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш юзасидан собитқадамлик билан иш олиб бораётганликларини таъкидладилар. Кўпгина ветеранлар корхоналарда, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида меҳнат қилмоқдалар, ижтимоий ишларда фаол қатнашмоқдалар.

Уруш ва меҳнат ветеранлари область ташкилотларининг таъсис конференциялари Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Самарқанд, Сирдарё областларида ҳам бўлиб ўтди.

Қабул қилинган резолюцияларда уруш ва меҳнат ветеранларининг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга, КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми қарорларини бажаришга конкрет ҳисса қўшишга тайёр эканликлари тасдиқланди.

Конференцияларда область ташкилотларининг раҳбар органлари, уруш ва меҳнат ветеранлари республика ташкилоти таъсис конференциясига делегатлар сайланди. (ЎзТАГ).

Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз меҳнат аҳли Роҳила Мирзақулованинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Моҳир сут соғувчи бу ҳурмат-эътиборга ўзининг кўп йиллик ҳалол меҳнати билан эришган. У айни кунларда ўз боқимидаги сигирларни юксак зооветеринария қоидалари асосида парваришлаб, мўл-кўл сут соғиб олишда касбдошларига намуна бўлаётир. Суратда: «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали нишондори Роҳила Мирзақулова.

У. ҚЎШВОҚОВ фотоси.

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳаси жамоатчилик муҳокамасида

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Қонун лойиҳаси матбуотда эълон қилингач, меҳнаткашлар коллективларида кенг муҳокама қилина бошланди. Ишчилар, мутахассисларнинг таъкидлашларича, бу Қонун меҳнаткашларга ўз корхонасининг ҳақиқий хўжайини эканлигини яна бир карра чуқур ҳис этиш имконини беради, завод ёки фабрикани бошқаришда, давлат ва жамоат ишларини ҳал этишда уларнинг ҳуқуқларини кенгайтиради.

Редакцияга кетма-кет келаётган хат-хабарларда меҳнаткашлар Қонун лойиҳасини қўллаб-қувватлаш билан бирга, унинг айрим бўлим ёки моддаларига тузатишлар киритишни таклиф этмоқдалар. Қуйида ана шундай хатлардан айримлари билан танишасиз.

БЕФАРҚЛИККА ЎРИН ҚОЛМАЙДИ

Очиғини айтганда, Қонун ҳали тўла кучга кирмай туриб унинг энг мақбул, асосли бандларига амал қила бошлаганимиздан мамнунман. Жумладан, корхонани бошқариш ҳақидаги 6-модда кўпчилик томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Корхоналарда демократик асослар руҳи янада яққолроқ намоён бўла бошлади. Шу ўринда заводимизда бўлиб ўтган бир йиғилиш тафсилотини ҳикоя қилмоқчиман.

Яқинда коллектив умумий йиғилишга тўпланди. Янги директор сайлашимиз керак эди. Аввалига ҳамкасблар бироз қовушмай ўтиришди. Кейин йиғилиш ишида ҳамма бирдек актив қатнаша бошлади. Бир неча номзодлар таклиф қилинди. Ниҳоят, очиқ ҳамда яширин овоз бериш якунларига кўра, кўпчиликнинг фикри бир эканлиги аниқланди — илгари завод бош технологи бўлиб ишлаб келган Юрий Николаевич Прохоров директор қилиб сайланди.

Раҳбарлар тез-тез ўзгаришининг асосий сабаби — у ёки бу лавозимга синалмаган шахсларнинг тайинланишида деб ҳисоблайман. Қонуннинг 6-модда 2-бўлимида: **«Корхонада раҳбарлар сайланади» деб қатъий белгиланишини қувватлайман.** Бу тадбир тегишли лавозимга тасодифий кишилар ўтириб қолмаслигига тўла кафолат беради.

Шунингдек, ана шу сатрлардан кейин **«Корхонада раҳбарлар меҳнат коллективининг умумий йиғилишида сайланади» деб аниқлик киритилишини таклиф этаман.** Шундай қилинса, бу муҳим масалани ҳал этишдаги демократия, коллегиаллик янада ёрқинроқ намоён бўлади. Ҳар қандай раҳбар қўл остидаги ишчи нимага қодир эканлигига бефарқ бўлмагани каби, оддий меҳнат кишиси ҳам раҳбар қандай шахс эканлигига лоқайд бўлмаслигига эришиш мумкин.

Ф. АШУРОВА,
Чирчиқ ойна заводи ойна цехи сараловчиси.

ҲАЖМ ВА ЭҲТИЁЖ МУТАНОСИБЛИГИ

Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонуннинг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши унинг янада аниқ ва пухта бўлишини таъминлашига ишонаман. Чунки кейинги пайтларда қайси меҳнат коллективида бўлманг, оддий ишчидан тортиб инженер ёки директоргача Қонуннинг у ёки бу бандига ўз муносабатини билдираётганининг гувоҳи бўласиз. Ҳақиқат — баҳсда аниқланади, деб ҳисоблайман. Шундай экан, Қонун лойиҳаси меҳнаткашларнинг таклиф ва истаклари асосида қайта кўриб чиқилгач, унинг таъсир кучи янада ошади.

Шахсан ўзимда Қонун лойиҳасининг 10-моддаси хусусида айрим мулоҳазалар пайдо бўлди. Беш йиллик план меҳнат коллективлари фаолиятини планлаштириш ва ташкил этишнинг асосий формаси эканлиги яхши маълум. Ана шу беш йиллик топшириқлари йилма-йил тақсимлаб чиқилади. Албатта, бу контрол рақамларни белгилашда тармоқларнинг юқори органлари ҳал қилувчи овозга эга эканликлари ҳам ҳеч кимга сир эмас. Шу сабабли омборларда минглаб сўмлик маҳсулотлар тўпланиб қолади. Ишлаб чиқариш беш йиллик плани бажарилади, реализация плани-чи? Планни доим бажарадиган корхоналарнинг «қарздорлар» рўйхатига тушиб қолиши бош сабаби ана шунда.

Қонунда корхона (бирлашма)нинг «фаолиятини планлаштириш демократик централизм принципига мувофиқ меҳнат коллективларининг планларини ишлаб чиқиш ва муҳокама қилишда кенг қатнашиши асосида амалга оширилади» деб аниқ белгиланиши айни муддао бўлди. Бу аниқлик омборларда, савдо шохобчаларида минглаб сўмлик маҳсулотлар йиғилиб қолишига барҳам беради.

Корхоналар тўғрисидаги СССР Қонунининг барча моддаларини маъқуллайман. Шу билан бирга, 10-модданинг қуйидаги абзацига тўхталмоқчиман:

«Талаб мавжуд бўлган ҳамда ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервлари ва ресурслар аниқланган тақдирда корхона... беш йиллик планда кўзда тутилган кўрсаткичлардан ошадиган муқобил план қабул қилади». Бу абзацга бироз аниқлик киритиш зарур деб ҳисоблайман. Яъни шу абзац **«Талаб ишлаб чиқариш ҳажмига нисбатан юқорироқ бўлган...» деб бошланса мақсадга мувофиқ бўларди.** Шунда ишлаб чиқариш ҳажми ва эҳтиёж ўртасида мутаносиблик пайдо бўлади.

Т. ЖУРАЕВ,
Наманган шойи газламалар комбинати директори.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Италия Республикасининг СССРдаги элчиси Сержо Романо Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

2 март куни элчини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Р. Н. Нишонов қабул қилди.

Шу куни меҳмон Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. Қурбонов билан суҳбатлашди.

Сержо Романо В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетида бўлди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

Италия элчиси Самарқандга сафар қилади.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети транспорт ва алоқа бўлимининг мудири ўртоқ Анатолий Александрович Манасовни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

• «Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ПАХТА ПИШМАЯПТИ! НЕГА?»

Газетанинг шу йил 4 январь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада кейинги йилларда Қўрғонтепа районида ҳосилдорлик пасайиб кетганлиги, озиқлантириш агротехникаси бузилаётганлиги, РАПОнинг етакчи мутахассислари ташаббус кўрсатиб ишламаётганликлари ва бошқа камчиликлар кўрсатиб ўтилган эди.

Мақола юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИдан олинган расмий жавобда таъкидланишича, кейинги олти йил мобайнида районда пахта тайёрлаш плани бажарилмай келинади. Ҳақиқатан ҳам меҳнатни ташкил этиш ва технология бузилишларига йўл қўйилган.

Андижон область агросаноат комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш ҳолатини таҳлил этиб, камчилик ва нуқсонларни аниқлади, ўн иккинчи беш йилликда область агросаноат комплексини ривожлантириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқди. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети бўйича барча тармоқларни ривожлантириш масалаларини ҳал этиш учун амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида буйруқ чиқарилди. Андижон областига бир группа мутахассислар юборилди. Тадбирлар бажарилиши устидан назорат ўрнатилди.

* * *

«Пахта пишмаяпти! Нега!» сарлавҳали мақола юзасидан ҚЎРҒОНТЕПА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан ҳам расмий жавоб олинди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

— Танқидий мақола район партия комитети бюро мажлисида, шунингдек, РАПО кенгашида муҳокама қилинди ҳамда тегишли тадбирлар белгиланди.

Ушбу мақола барча бошланғич партия ташкилотлари ва меҳнат коллективларида муҳокама қилинди ва тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Районда 1985-1986 йилларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш, давлатга сотишда кўзбўямачиликка, қўшиб ёзишга йўл қўйган уч хўжалик раҳбари ва олти мутахассис КПСС сафидан ўчирилиб, жиноий жавобгарликка тортилди, тўрт хўжалик раҳбари ишдан озод қилинди.

Коллективда носоғлом муҳитнинг яратилишида ва ишда камчиликларга йўл қўйганлиги учун Тошохур паррандачилик фабрикаси директори У. Қурбонов вазифасидан бўшатилди.

1987 йил учун етакчи ва ўрта бўғин кадрларини тасдиқлаш даврида битта бўлим бошлиғи, учта агроном ва битта зоотехник, 67 та бригада бошлиғи янгиланди.

Норинликлар тажрибаси асосида ёпиқ яширин овоз бериш йўли билан сайлов ўтказилганида жами 253 бригада бошлиғидан ўн нафари колхозчи, совхоз ишчиларининг берган овозларига кўра қайта сайланди. Район партия комитети келгусида ҳар бир мутахассиснинг ўрнига конкурс эълон қилиб, ғолиб чиққанларни иш билан таъминлашни практикада қўлланиш усулига ўтади.

Ўрта бўғин раҳбар кадрларни кўриб чиқишда ва сайлаш пайтида уларнинг мутахассисликлари, ишга ва одамларга муносабатлари ҳисобга олинди. Ҳозирги вақтда колхоз, совхозларнинг етакчи мутахассисларини аттестациядан ўтказиш ва уларни билими, қобилиятларига яраша иш билан таъминлаш ишлари олиб борилмоқда.

1987 йилда «Савай» совхоз-техникуми цех структураси асосида бошқариш усулига ўтиши натижасида 21 та агроучастка ва 201 та звено ташкил қилиниб, улар олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган кадрлар билан таъминланди.

Мақолада кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш мақсадида техниканинг икки сменада ишлаши ташкил этилди. 1987 йилда эртапишар, серҳосил ғўза навлари экилиши режалаштирилган. Чигитни пуштага экишни ташкил қилиш учун 179 та мослама тайёрланиб, экиш техникаси асосан созлаб қўйилди. «Сельхозхимия» қошидаги биофабрика қурилиши ниҳоясига етказилди. Бу йил ўсимлик зараркунандаларига қарши курашнинг биологик методига тўла ўтилади.

* * *

Ушбу мақола юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИдан олинган расмий жавобда шундай дейилади:

— Қўрғонтепа районида суғориладиган майдон 30 минг гектар (шу жумладан, 18,7 минг гектари пахта майдони) ерни ташкил этади. Асосан Қорадарёдан сув олинади.

«Средазгипроводхлопок» институтининг маълумотига кўра, Андижон сув омбори суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатининг ёмонлашишига ҳеч қандай таъсир қилмайди.

1986 йилда Қўрғонтепа район сув хўжалиги қурилиши учун 4236 минг сўм капитал маблағ сарфланди. Минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди, саккизта вертикал дренаж қудуғи қурилди, саккиз километрли хўжаликлараро канал бетон қилинди. 1987 йилда хўжаликлараро ва ички хўжаликлар коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш учун 3,8 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш кўзда тутилмоқда. Булар районда суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш имконини беради.

СССР — АДР: ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

АФҒОНИСТОН МЕЛИОРАТОРЛАРИГА

Тошкент — «Ташэкс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг заргалдоқ тусдаги экскаваторлари Афғонистон тоғ этаклари манзарасига ярашиб тушишидан ташқари қаттиқ ерда ишлашда ғоятда пухталигини ҳам исботлади. Афғон дўстлар бу экскаваторларга муносиб баҳо бердилар.

Фахрий буюртмани бажариш экскаватор заводининг энг яхши коллективларига топширилди. Булар орасида Дмитрий Поярков бошчилигидаги комплекс бригада бор. Бу бригада ўн биринчи беш йиллик ишининг якуни бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби деб топилди.

Экспорт қилинган икки экскаваторга Поярков участкасида тайёрланган ўнлаб валл ва ўқлар ўрнатилганди. Бу машиналар Афғонистонда бир неча ой ишлаганидан кейин «Ташэкс» маркаси қўйилган техника сифати энг юксак талабларга ҳам мослиги маълум бўлди.

Келаси йили АДР мелиораторлари ва қурувчиларига гидравлик системаси билан таъминланган бир неча экскаватор юбориш мўлжалланади. Улар пишиқлиги жиҳатидан ҳозир кўплаб ишлаб чиқарилаётган намуналардан бир ярим баравар устун туради.

(ЎзТАГ мухбири).
Тошкент.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ТИНЧЛИКСЕВАРЛИК ТАШАББУСИ ИЖОБИЙ БАҲОЛАНДИ

✦ **СТОКГОЛЬМ.** Швеция бош министри Ингвар Карлссон Европада Америка ва Совет ўртача олислик ракеталарини тугатиш юзасидан дарҳол битим тузиш тўғрисидаги янги совет тинчликсевар ташаббусини ижобий баҳолади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Баёнотида бу таклиф таърифлаб берилган. Швеция ҳукуматининг —марҳум бошлиғи Улоф Пальме хотирасига бағишлаб, кеча Ленчепнинг шаҳри университетида ўтказилган митингда сўзга чиқиб, у СССРнинг бу қадами кескин бурилиш бўлишига умид бағишлайди, деб айтди. Бу ташаббус СССР билан АҚШ ўртасида конкрет мулоқотга ва аввало конкрет натижаларга олиб келиши мумкинлигига умид қиламан, деб таъкидлади Швеция бош министри.

●

ЯНГИ МУҲИМ ҚАДАМ

✦ **ЛОНДОН.** Буюк Британия лейбористлар партиясининг раҳбари Нил Киннок Совет Иттифоқининг янги тинчликсевар ташқи сиёсий ташаббусларини ядро қуролларини қисқартириш соҳасида янги муҳим қадамга имкон берадиган негиз, деб баҳолади. Кеча кечқурун берган Баёнотида у Совет Иттифоқининг сўнгги таклифлари Европани ўртача олислик ядровий ракеталаридан ва тактик ядро қуролларидан тозалаш имкониятидир деди. Европа қитъасидаги ҳар бир сиёсий раҳбар, шу жумладан, Буюк Британия бош министри Маргарет Тэтчер ана шу имконият реаликка айланиши учун фаол ҳаракат қилишлари керак, деб уқтирди Нил Киннок.

●

КАНАДА ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ТАЛАБИ

✦ **ОТТАВА.** Пентагон якшанба куни Канадада навбатдаги қанотли ракетани синаб кўрди. Бофорт денгизи устида Американинг B—52 бомбардимончи самолётидан учирилган ракета Канаданинг Шимолий районлари устидан 2200 километр масофани босиб ўтиб, Альберт вилоятидаги Колд —Лейк ҳарбий ҳаво базасининг синаш майдонига бориб тушган. Синаш майдонига яқин жойда Америка ва Канада қирувчи самолётлари қанотли ракетани тутиб қолишни машқ қилганлар. Бу 1987 йил бошидан буён биринчи зарба қуролининг иккинчи синовидир. Пентагон Канадада ҳаммаси бўлиб 1983 йилдан буён 8 та қанотли ракетани синаб кўрди. Ўша йили ҳарбий битим тузилган бўлиб, бу битим Канада территориясини Америка қуролининг янги турларини синаш майдонига айлантирган эди. Канада жамоатчилиги мамлакатнинг АҚШ ракета-ядро тайёргарлигида иштирок этишига норозилик билдирмоқда ва мазкур битим бекор қилинишини талаб этмоқда.

●

ПРЕЗИДЕНТНИНГ БАЁНОТИ

✦ **БРАЗИЛИА.** Бразилиянинг ташқи қарзи процентларини тўлашни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарори ҳозир мамлакат бошидан кечираётган ўтиш жараёнини бундан буён ҳам барқарор этишни таъминлаш мақсадини кўзда тутади. Республика президенти Жозе Сарней кеча миллий конгрессга юборган баёнотида шу ҳақда гап боради. Бу— суверен мамлакатнинг миллий манфаатларини кўзлаб қилаётган ҳаракатидир. Унинг муҳимлиги ва аҳамияти шубҳасиз, деб таъкидланади ҳужжатда. Бразилия иқтисодий таназзул, ишсизлик ва очлик ҳисобига ташқи қарзни тўлай олмайди. Ташқи қарзни тўлаш миллий экономика учун «бўғиб ташлайдиган омил» бўлишини бартараф этадиган шароитларни яратиш керак, деб таъкидлади пировардида давлат бошлиғи.

●

ҲУКУМАТНИНГ ЯНГИ СОСТАВИ

✦ **ТРИПОЛИ.** Ливия умумий халқ конгрессининг Себҳа шаҳрида ўтаётган навбатдаги 12-сессиясининг кеча кечқурунги мажлисида Ливия жамаҳирияси олий халқ комитети (ҳукумати) янги состави тузилди. Унга Омар Мунтасер бошчилик қилмоқда. Жадалла Азуз Талхи халқ бюросининг ташқи алоқалар бўйича секретари этиб сайланди.

●

ФАЛАСТИНЛИК ҚОЧОҚЛАР ЛАГЕРЛАРИ РАЙОНЛАРИДАГИ ВАЗИЯТНИ ЕНГИЛЛАШТИРИШ МАҚСАДИДА

✦ **ТУНИС.** Ливандаги фаластинлик қочоқлар лагерлари районларида юз берган вазиятни ўрганиш учун тузилган араб министрлари комитети Байрутда хавфсизликни таъминлаш планини бажаришда Сурия билан ҳамкорлик қилиш учун ана шу мамлакат ҳукумати билан алоқа ўрнатишга қарор қилди. Сурия қўшинлари қисмлари Ливан пойтахтида туриши Байрут ва унинг атрофида тинчликни тиклаш вазифасини ҳал этишни енгиллаштиради. Ана шу комитетнинг араб мамлакатлари уюшмаси доирасида кеча Тунисда бўлиб ўтган мажлисида қабул қилинган ахборотда ана шулар айтилади. Араб министрлар комитети Фаластин лагерларини озиқ-овқат ва дори-дармон билан таъминлаш тадбирларини ҳам кўриб чиқди.

(ТАСС, 2 март).

• Давлат қабули: илк қадам, тажриба ва муаммо

ДАСТЛАБКИ САБОҚЛАР

Давлат қабули етакчи корхоналар фаолиятида муҳим воқеа бўлди. Шу йилнинг январь ойидан бошлаб республикамизда 33 корхона маҳсулотларнинг давлат қабулига ўтиб ишлай бошлади. Уларнинг аксарияти қисқа вақт ичида жадаллаштириш сари дадил қадам қўйди. Бу — партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида олға томон қўйилган яна бир муҳим одим бўлди.

Ўтган 2 ой корхоналар фаолиятидаги кўп нарсалардан дарак беради. Аввало, бутун жамоатчилик маҳсулот сифатини ошириш ҳақида ёппасига амалий ишга киришди. Тўғри, қийинчиликлар ҳам оз эмас. Лекин гап фақат қийинчиликлардагина эмас, балки уни сабот-матонат билан енгиш ҳақида ҳам бораётир. Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш сифат орқали ҳал этила бошланди. Бу соҳада илк ижобий тажриба тўпланди. Одамлар сифат кўрсаткичи яхшиланиши манфаатли эканини англашяпти. Сифат орқали техника тараққиёти, технология ва инсон омилини активлаштириш масалалари ҳам ҳал этила бошланди.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, маҳсулотларнинг давлат қабули жорий қилиниши билан корхоналарда катта ишга қўл урилди. Бу иш қизғин давом эттирилиши керак. 1987—1988 йилларда энг муҳим тармоқ корхоналари бирин-кетин маҳсулотларнинг давлат қабулига ўтади. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача эса республикамиздаги 87 корхонада давлат қабули тўла жорий этилади.

Дастлабки қадамлар қўйилди. Илк тажриба тўпланди. Лекин мавжуд қийинчиликларни бартараф этиш, муаммоларни ҳал қилиш учун дадил юриш ҳам бошланди. Қуйида давлат қабули жорий этилган корхоналардаги дастлабки қадамлар ҳақида ҳикоя қилинмоқда.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ — ЭНГ ЯҚИН ВА КАТТА РЕЗЕРВИМИЗ. УСИЗ ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШНИНГ ИЛОЖИ ЙЎҚ. ШУ БОИС ПАРТИЯ XXVII СЪЕЗДИ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИБ, МАҲСУЛОТ СИФАТИНИ ТУБДАН ЯХШИЛАШ УЧУН МУМКИН ҚАДАР КЎП КУЧ-ҒАЙРАТ САРФЛАШГА ДАЪВАТ ЭТДИ.

ШУНГА МУВОФИҚ «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН МАҲСУЛОТЛАР СИФАТИ МАСАЛАСИНИ ЎЗ НАЗОРАТИ ОСТИГА ОЛИШГА ҚАРОР ҚИЛДИ. УШБУ САҲИФА АНА ШУ НИЯТНИНГ ИЛК ҚАДАМИДИР.

Давлат қабули вакилларининг масъулияти тобора ортиб боряпти. Улар цехларда ва участкаларда сифат талабларига қандай амал қилинаётганлигини аниқлаб, ишчилар ҳамда мутахассисларга бот-бот тегишли маслаҳатлар беришяпти.

Суратларда: 1. «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонасида давлат қабули вакили Я. Зайнутдинов ва 5-цех катта назоратчиси П. Н. Иванов кабеллар сифатини яхшилаш масаласини муҳокама қилишаётган пайт. 2. Тошкентдаги электр техника заводи техника назорати бўлими назоратчиси В. Д. Вдовина 1-цехда переключатель сифатини кўздан кечиряпти.

Н. ШАРИПОВ фотолари.

• Иқтисодий обзор

БИРИНЧИ ТАҚДИМДАГИ МАСЪУЛИЯТ

Турғунлик жараёнларини қатъиян бартараф этиш, тараққиётимизга тўсқинлик қилувчи механизмни бузиб ташлаш талаб қилинмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида иқтисодий стратегиямизнинг мазмуни ана шу тарзда талқин қилиндики, маҳсулотларнинг давлат қабулини жорий қилишда бу талаб албатта назарда тутилиши лозим.

Мана, давлат қабули расман жорий қилинганидан буён икки ойдан зиёд вақт ўтди. Нималарга эришилдию, қандай нуқсонлар кўзга кўриниб қолди?

Шу ҳақда дастлабки мулоҳазаларни ўртоқлашиш мумкин. Январь ойи ичида давлат қабули органларини етакчи кадрлар билан қўшимча таъминлаш юзасидан муайян ишлар қилинди. Кадрлар билан таъминлаш 94 процентга етди. «Таштекстильмаш», «Узбекхиммаш», «Узбексельмаш», «Ташсельмаш», компрессор заводлари, «Электрохимпром», «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Олмалиқ химия заводи, Тошкент мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат қабули органлари зарур кадрлар билан ҳам тўла тўкис таъминлагани йўқ.

Янги системага ўтган корхоналар маҳсулотларни давлат қабулига тақдим қилмоқда. Кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ишлаб чиқаришни давлат қабулига тайёрлаш масалаларига жиддий эътибор берганликларини табриклаш керак.

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат қабулига бирмунча пухта ҳозирлик кўрди. Ҳамма ишлар партия ташкилоти ҳамда корхона маъмуриятининг назорати остига олинди. Натижада бирлашманинг тегишли цехларида қарийб 1000 дона янги юксак унумли ускуналар ўрнатилди. Бирлашманинг ҳамма корхоналарида иш жойлари аттестациядан ўтказилди. Шундай қилингани туфайли 3 минг квадрат метрдан ортиқ ишлаб чиқариш майдонлари бўшатиб берилди. Бу майдонларда илгари бошқа корхоналарда ишлаб чиқарилган узеллар ва деталлар тайёрланадиган бўлди.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида мутахассислардан иборат ишчи группа ташкил қилинди. Группа комбинат мутахассислари ҳамда Бутуниттифоқ қаттиқ қотишмалар илмий тадқиқот институти Чирчиқ филиали кадрларидан ташкил топган. Ишчи группаси технология инструкциялари ва техника шартларини экспертизадан ўтказди. Уларни кўрикдан ўтказиш ва ишлаб чиқиш графиклари тузилди. Ишлаб чиқаришнинг технология, контрол-ўлчов аппаратлари билан қай даражада таъминланганлиги текшириб чиқилди.

Давлат қабули жадаллаштириш сари ойдин йўл очиб берди. Маҳсулотларнинг давлат қабулига ўтган Навоий электр химия заводи, Самарқанд мебель фабрикаси, «Чирчиксельмаш», «Узбексельмаш», «Подъёмник» заводлари, Чирчиқдаги «Электрохимпром», «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмалари январь ойи планларини бажардилар. Февралда ҳам анча дуруст ишладилар.

Афсуски баъзи корхоналарда давлат қабулига тақдим қилинаётган маҳсулотлар ҳажми жуда оз. Масалан, Андижон «Электродвигатель» заводи январь ойида давлат қабулига топширган маҳсулот 17 процентдан ошмади. Февралнинг 20 кунида бу кўрсаткич 26 процентга етди, холос.

Самарқанд химия заводи давлат қабулини жорий этишда зарур маромни таъмин этмоқда. Бу ерда маҳсулотларнинг ҳаммаси қабул қилинишига эришилмоқда. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Олмалиқ химия заводида ҳам маҳсулотларни давлат қабулига топшириш маромли талабларига амал қилинаётир. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида давлат қабулига топширилаётган маҳсулот ҳажми ортиб бормоқда.

Давлат қабули жорий қилинишининг қониқарсиз эканлигига икки сабаб бор. Биринчидан, планлар бажарилмаётгани ва ишлаб чиқариш бир меъёрда ташкил этилмаётгани бўлса, иккинчидан, корхоналарнинг, цехларнинг раҳбарлари, мастерлар, техника назорати хизмати ходимлари, ишчиларнинг технология интизоми талаблари даражасида иш тутмаётганликларидир. Бу ҳол давлат қабули жорий қилинишини яхшилаш соҳасидаги тадбирларнинг муваффақиятли адо этилишига тўсқинлик қилмоқда.

Шу ўринда баъзи мисолларни айтиб ўтишга тўғри келади. Республика корхоналари 1986 йил декабрь ойида давлат қабулига тааллуқли маҳсулотларни 87,6 процент етказиб берган эдилар. 1987 йилнинг икки ойида ҳам аҳвол ўнглаб олинмади. Ана шу фактнинг ўзи корхоналар сифатли маҳсулотларни бир меъёрда ишлаб чиқармаётганлигини тасдиқлайди. Ёки яна бошқа бир мисол: ўтган йилнинг декабрь ойида дастлабки тақдимдаёқ қабул қилиб олинган маҳсулот 85,3 процентни ташкил этган бўлса, бу йил январь ойида у 78,6 процентга тушди. Февраль ойи 20 кунида 86,7 процентдан ортмади.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, «Таштекстильмаш» заводи давлат қабулига пухта ҳозирлик кўрмаган. Январь ойида атиги 34 процент ҳажмдаги маҳсулот давлат қабулига ҳавола этилган. Сабабими? Сабаби шуки, технология ускуналари маънавий ва жисмоний жиҳатдан эскириб кетган. Баъзи ускуналарнинг хизмат муддати 20 йилдан ҳам ошиб кетган. Бунинг устига корхона ёғоч материаллар, металл парчалари билан тўла таъминланмаётир. Техника назорати бўлими иши қайта қурилмаган. Давлат қабули штатлари тўла эмас.

Навоий электрохимия заводи, Самарқанд «Хлопкомаш» заводи, Самарқанд мебель фабрикаси, Чирчиқ трансформатор заводи, Оҳангарон «Стройпластмасс» комбинати, «Узбекрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналарда техника назорати бўлимлари штатлари кадрлар билан тегишли тарзда тўлдирилмаган.

Айрим корхоналарда эса сифатни текшириш билан шуғулланувчи группаларни ташкил этишга эътиборсиз қаралмоқда. Наманган машинасозлик заводида, Олмалиқ химия заводида, Тошкент «Подъёмник» заводида шундай аҳволга тоқат қилиб келинмоқда. Самарқанддаги «Гелион», Тошкент компрессор заводларида иш жойларини аттестациядан ўтказиш суст бормоқда.

Тажрибадан маълумки, сифати паст хом ашёдан аъло даражадаги маҳсулот тайёрлаб чиқариш мумкин эмас. Ваҳолонки, давлат қабули жорий қилинган корхоналарнинг бир қанчасида бу соҳада катта қийинчилик юз бериб турибди. Республика Госснаби бу масалага алоҳида эътибор қилиши, корхоналарнинг қийин шароитда ишлаётганини назарда тутиб ўз бурчига муносабатни ўзгартириши лозим.

Давлат қабулидек масъулиятли ишда тартиб-интизомни мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча ишлар қилинмоқда. СССР Давлат стандартлари комитетининг Ўзбекистон бошқармаси республика территориясида маҳсулотларнинг давлат қабулини такомиллаштириш чора-тадбирларини амалга оширишда яқиндан ҳамкорлик қилмоқда. Маҳсулотларнинг сифатли тайёрланиши юзасидан кадрларнинг масъулиятини ошириш ва талабчанлигини кучайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Бунинг учун корхоналарга мутахассислар биркитилганки, улар олдига катта талаблар қўйиляпти.

Вазифа — маҳсулотларни давлат қабулига биринчи тақдим қилишдаёқ манзур этишдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида кўрсатиб ўтилганидек, маҳсулотларнинг давлат қабулидек катта иш бошланди. Уни охиригача етказиш керак. Бунинг учун қўлга киритилган дастлабки ютуқларни мустаҳкамлаш, аниқланган камчиликлар ва нуқсонларни ишчанлик вазиятида бартараф қилиб боришга алоҳида эътибор бериш зарур.

Р. ҲОШИМОВ,
СССР Давлат стандартлари комитети Ўзбекистон бошқармасининг бўлим бошлиғи.

• Ишчи таклиф қилади

МЕҲНАТКАШ МАНФААТДОР

Ҳозир ҳамма ерда бўлганидек, бизнинг бирлашмамизда ҳам ўтган йил якунларидан тегишли хулоса чиқариляпти. Илғор тажриба ва фойдали фикр-мулоҳазаларга таяниляпти. Цехимиз ишчилари партиямиз даъватига амалий иш билан жавоб бериб, янги йил дастлабки икки ойи топшириғини ортиғи билан адо этдилар. Бу — коллективимизнинг Улуғ Октябрь 70 йиллигини муносиб кутиб олишга бел боғлаганлиги, партиянинг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш стратегиясини қўллаб-қувватлаётгани, давлат қабулига ўтиб ишлашнинг афзалликлари натижасидир, албатта.

Цехимиз гарчанд ўтган йилнинг 29 декабридан давлат қабулига ўтган бўлса-да, аслида унга тайёргарлик бир неча ой илгари бошланган эди. Ҳар бир смена учун алоҳида машғулотлар ташкил қилинганлиги технологик жараёнларни пухта ўзлаштириб олишимизга, давлат қабулига боғлиқ кўплаб масалалар билан яқиндан танишишимизга имкон берди. Айниқса, технология раҳбари Б. Улбашев ўтказган машғулотлар самараси катта бўлди. Декабрь охирига келиб, цехимиз ишчилари ўртасида ҳар бир технологик параметр бўйича масъулият кескин кучайди. Маҳсулот сифати давлат учун ҳам, ишчилар учун ҳам бирдай, манфаатли эканини кўпчилик англаб етди. Айни пайтда одамлар кайфиятида ҳам кўтаринкилик аниқ сезилди. Бу дастлабки кунларданоқ ўз самарасини бера бошлади. Цех бўйича ҳар кеча-кундузда нормада белгиланганидан 100 тонна кўп аммиак ишлаб чиқарилиб турибди.

Цехимизда табиий газдан суюлтирилган аммиак ишлаб чиқарилади. Биринчи эътибор сифатга қаратилганлиги туфайли топширган маҳсулотимиз браксиз қабул қилинаётир. Бу, ўз-ўзидан ойлик маошимизга ҳам ижобий таъсир кўрсатаётир. Мукофот пули салмоғи ортмоқда. Ишчиларимиз онгида давлат манфаати ҳисси биринчи ўринга чиқмоқда.

Буни дастлабки эришилган муваффақиятдан ҳам билиш мумкин. Ҳозир маҳсулотнинг барчаси давлат қабули томонидан аъло сортга қабул қилиб олинмоқда. Баҳодир Абдуқодиров, Собир Ўсаров, Александр Калюжний, Ғофир Мирзаев сингари ишчи-операторларнинг ишлаб чиқарган маҳсулотлари ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатидан «аъло» баҳога лойиқ кўрилмоқда.

Илк қўйилган қадамлар натижаси ҳақида катта гапириш хато бўлар эди. Бироқ ҳозирча қўлга киритилган ютуқлар омили тўғрисида гапирмаслик ҳам мумкин эмас. Бизнингча, буларнинг боиси—меҳнатчиларга яратиб берилган маданий-маиший қулайликлар натижаси. Буфет, ошхонада овқатлар тури, сифати кўнгилдагидек. Бу ерда халқ контроли комитети ва касаба союз комитетидан вакиллар навбатчилик қилишади.

Ишдан кейин саунада мириқиб ювиниш мумкин. Касаба союз ва комсомол комитети уюштираётган турли кечалар, лекция, суҳбатлар ишимизда унум бўлишини таъминлашга хизмат қилаётир. Сменамиз асосан комсомол-ёшлардан иборат бўлгани учун физкультура ва спорт бизнинг энг севимли машғулотларимиздан биридир.

Давлат қабули тўғрисида гап кетар экан, мен партия-ҳукуматимизнинг бу борадаги даъватини астойдил қўллаб-қувватлайман. Сифат учун кураш бутун цехимиз, сменамиз аъзоларининг асосий шиори бўлиб қолади.

Юқорида дастлабки қадамлар самараси ҳақида гап борди. Албатта бу ҳамма ишларимиз жойида, дегани эмас. Давлат қабули билан боғлиқ ечилиши лозим бўлган муаммолар ҳам йўқ эмас. Жумладан, цистерна кирланишини йўқотиш муҳим масалалардан бири бўлиб турибди. Бунинг учун тезда ювиш пульти қурилиши керак. Ҳозирча лойиҳа бор-у қурилишга киришишдан дарак йўқ. Бундан ташқари маҳсулотни сувдан тозалаш лозим. Буларсиз маҳсулот ишлаб чиқаришда юксак суръат ва сифатни таъминлаб бўлмайди.

Н. ИСРОИЛОВ,
Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси оператори.

Ҳамкорлик амалий бўлсин!

ЖАВОБГАРЛИК ТУЙҒУСИ

Янги Қўқон химия заводи коллективи янги йилнинг биринчи кунларидан бошлаб белгиланган план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил ишга киришди. Энг муҳими, оддий ишчидан тортиб то директоргача — ҳаммада пировард натижа учун ўзини бирдай жавобгар ҳис қилиш туйғуси пайдо бўлди.

Менимча, давлат қабулининг дастлабки яққол кўзга ташланадиган натижалари ҳам мана шулардир. Ҳозиргача бирор килограмм ҳам маҳсулот сифатсиз деб топилгани йўқ. Заводда машина-ускуналар бетўхтов ишламоқда, хўжасизлик, прогулчилик, технологик интизомнинг бузилиш ҳоллари кескин камайди.

Албатта, ҳар қандай янгилик ҳам ҳаётга дарров, тўсиқсиз сингиб кетавермайди. Йилнинг дастлабки ойида давлат қабули жорий этилиши билан боғлиқ бир қатор муаммолар ҳам юзага чиқди. Аввало, хом ашёнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги, сифатининг пастлиги бизни ташвишлантиряпти. Масалан, йил бошида Қозоғистон ССРнинг Қоратов ишлаб чиқариш бирлашмаси айби билан қарийб 10 минг тонна хом ашё кам олинди. Натижада шу кунлари завод ҳар кеча-кундузда пландаги 715 тонна ўрнига 140—200 тоннадан маҳсулот ишлаб чиқара олди, холос. Технологик жараёнларнинг бир маромдаги иш суръатига путур етди.

Давлат қабули шароитларида хом ашё етказиб берувчи ва истеъмолчи корхоналар орасидаги муносабат бир маромда, узлуксиз давом этиши керак. Хом ашёнинг сифати ҳам талаб даражасида эмас. Корхонада ташкил этилган марказий техника назорати бўлими юқоридаги бирлашманинг икки туркум хом ашёси сифатсизлигини аниқлади. Стандарт талабларига жавоб бермайдиган хом ашёдан эса кўнгилдагидек маҳсулот олиш қийин, албатта.

Республикамиз давлат таъминоти органлари бу жараённинг кўзда тутилганидек боришини таъминламас эканлар, янгича шароитларда маҳсулот сифати ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш масаласи мураккаблигича қолаверади.

Темир йўл ходимлари билан боғлиқ муаммолар ҳам бор. Улар тайёр маҳсулотларни юбориш учун ажратиб бераётган вагонларнинг аксарияти носоз, тозаланмаган. Баъзан цемент ёки кўмирдан бўшаган, лекин тозаланмаган вагонлар юборилялти. Вагонлардаги айрим майда-чуйда камчиликларни завод ишчиларининг ўзлари бартараф эта оладилар. Аммо кўплаб вагонлар капитал ремонтга муҳтож. Юклаш жараёнининг кечикиши эса маҳсулот сақланадиган омборларнинг тўлиб кетишига ва бевосита технологик жараённинг секинлашувига олиб келади. Кўриб турибсизки, ишлаб чиқариш механизмининг бир винти носоз бўлса, у бошқа жараёнларга ҳам салбий таъсир қилади. Ўрта Осиё темир йўли Фарғона бўлинмаси раҳбарлари бу масалага жиддий ёндашишлари лозим.

Корхона раҳбарлари бир муҳим нарса — контрол-ўлчов асбобларининг резервларини яратишга эътиборсиз қараяптилар. Ваҳолонки, бу асбоблар ишдан чиққан тақдирда уларни зудлик билан алмаштириш лозим. Акс ҳолда қабул ишлари чигаллашиб кетади. Бундан ташқари баъзи зарур тадбирларни ўтказишда стандартлар ва ўлчов техникаси бўйича давлат назорати лабораториясининг амалий ёрдамига ҳам муҳтож бўлиб қоляпмиз.

Давлат қабули бўлими ходимлари завод маҳсулотини олувчилар ҳузурида ҳам бўлиб, уларнинг маҳсулот сифати ҳақидаги фикрларини билишлари ва ўз ишларида ҳисобга олишлари лозим. Масалан, ҳозиргача бўлимимиз ходимлари Андижон, Фарғона, Наманган областлари зонал лабораторияларида бўлишди. Бу лабораторияларда областларга келаётган маҳсулот сифати текширувдан ўтказилди. Лаборатория ходимлари маҳсулот сифатидан қониқиш ҳосил қилаётганларини айтишди. Бу каби ишлар бўлимимиз ходимлари сонини кўпайтиришни тақозо этади.

Баъзан арзимаган нарса ҳам ишимизга тўғаноқ бўлиши мумкин. Айтайлик, бўлимдан ўтган маҳсулот туркумларига махсус муҳр босилиши керак. Уч ой илгари Фарғонадаги «Правда» газетасининг 50 йиллиги» босмахонасига бу ҳақда буюртма берган эдик. Афсуски, шу пайтгача ҳам муҳр тайёр бўлгани йўқ.

Давлат қабули корхона ишлаб чиқаришида туб ўзгариш ясади, дейиш учун ҳали эрта. Маҳсулот сифатини яхшилаш устида мўлжалдагидан кўра узоқроқ ишлашга тўғри келяпти. Бу эса технологик жараёнларнинг хиёл секинлаб қолишига сабаб бўлди.

Эндиги вазифа — сифатли маҳсулотни тез ва ўз вақтида ишлаб чиқаришни ташкил этишдан иборат. Бунинг учун эса ишчилар, мутахассислар малакасини ошириш талаб этилади.

А. МУҲСИНОВ.
Янги Қўқон химия заводи давлат қабули бўлимининг бошлиғи

• Мухбиримиз бонг уради

АНИҚ ТАКЛИФ АЙТИШГАНИ ЙЎҚ

Андижон «Электродвигатель» заводида давлат қабулини жорий этиш учун тайёргарлик ўтган йилнинг июль ойида бошланган эди. Заводда 6 кишидан иборат давлат қабули хизмати тузилди. Ишлаш учун қулай шароит яратилди. Илгари заводда ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи бўлган Мўйдин Қорабоев давлат қабули хизмати бошлиғи лавозимига кўтарилди. У махсус курсда малака ошириб келди.

Аввал заводда техника назорати бўлимининг бошлиғи бўлган Маъруфжон Нурматов, токарь, мастер, цех, участка бошлиғи, технолог бўлиб ишлаган Раҳмонбек Зуҳриддинов, тажрибали назоратчи Л. Когай ва бошқалар давлат қабули хизматига ишга ўтдилар.

Корхонада назоратчилар аттестациядан ўтказилди. Уларнинг бир қисми бўшаб кетди. Техника назорати бўлимида ишлаб қолган кишиларнинг маоши 40 процент оширилди. Уларга талаб ҳам анча ортди. Ишлаб чиқариш жараёнлари, барча технология ҳужжатлари, техника воситалари, дастгоҳлар, автомат линиялар қайта кўриб чиқилди. Эскириб қолган 25 та дастгоҳ ишлаб чиқаришдан олиб ташланди ва уларнинг ўрнига 8 та такомиллаштирилган янги дастгоҳ ўрнатилди.

Дастгоҳларни созлаш ва уларнинг аниқлик даражасини оширишда заводга Харьков махсус конструкторлик бюроси мутахассислари, Фрунзе электродвигатель заводининг созловчилари ёрдамга келдилар.

Заводда ўтган йилнинг ноябрь ойида маҳсулотнинг 40 проценти, декабрь ойида эса 70 проценти синов шарти билан давлат қабулидан ўтказилиши лозим эди. Афсуски, бу мақсад тўла амалга ошмади. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг атиги 11,3 проценти ёки «4 А М» серияли 925 та электр двигатель танлаб давлат қабулига тақдим этилди. Бироқ уларнинг бирортаси ҳам қабулдан ўтмади.

Янги йилдан давлат қабули расмий равишда бошланди. СССР давлат стандарти рўйхатида Андижон «Электродвигатель» заводида «4 А М» ва «ДАК» серияли электр двигателлар ишлаб чиқариш қайд этилди. 1987 йилда 150 минг дона «4 А М» серияли двигатель ишлаб чиқариш планлаштирилди.

Январь ойининг биринчи ўн кунлигида завод жуда ҳам оз миқдорда — 192 та «4 А М» серияли двигателларни давлат қабулига тақдим этди. Шундан атиги 27 таси қабулдан ўтди, 165 таси эҳтиётсизлик билан йиғилганлиги туфайли кам-кўстини тузатиш учун цехга қайтарилди. Давлат стандарти нуқтаи назаридан қаралганда ишлаб чиқарилган двигателларнинг ҳаммаси ҳам «яхши» баҳога лойиқ бўлиб чиқмади.

Январь ойининг иккинчи ўн кунлигидаги ўзгаришлар ҳам унча қувончли эмас. Ой охирида эса план 17 процентда қолди. Февралдаги иш ҳам яхши эмас.

Нега?

— Корхонадаги қайта қуриш осон кўчмаётир. Иш бошланиши биланоқ катта қийинчиликларга дуч келинди, — деди давлат қабули хизматининг бошлиғи М. Қорабоев, — Аввало малакали кадрларга муҳтожлик сезилди. 28 инженер-техник ходимдан 11 нафаргина олий, қолгани ўрта махсус маълумотли кишилар эди. Назоратчилар, ишчилар малакасини ошириш тўғрисида кам қайғурилгани маълум бўлди. Технология пухта ўрганилмади. Двигателларга ротор, вал ва бошқа қисмлар тайёрлашда ноаниқликка йўл қўйилди. ГДРдан келтирилган автомат линиялардан фойдаланиш қийин бўлди. Бу линиялар 8 йилдан бери ишлатилавериб, ремонтбоп бўлиб қолган эди. Декабрь ойида ўтказилган ремонтдан кейин ҳам ижобий ўзгариш бўлмади.

— Қабулдан ўтмаган маҳсулотнинг нуқсонларини аниқ кўрсатиб, уларни бартараф этиш ҳақида завод маъмуриятига ёзма ахборот беряпмиз, — дейди давлат қабули ходими Раҳмонбек Зуҳриддинов суҳбатга аралашиб — Лекин чала ишлар тузатилмаяпти.

— Двигателнинг ротори ички томондан статорга тегиб қолаётир, — дейди давлат қабули ходими М. Нурматов. — Линиялар тўғри созланмагани сабабли аниқ ишламайди. Шунинг учун тайёрланган деталлар техник талабга жавоб бермайди. Олдинлари ҳам шу камчиликка йўл қўйиларди. Кўп двигателлар корхона раҳбарларининг илтимосига мувофиқ қабул қилинар эди. Энди илтимослар инобатга олинмайди. Заводга қайтарилган двигателларни давлат қабулидан ўтказиш учун унинг ротор ёки статорини алмаштириш шарт. Бунинг учун қўшимча вақт, маблағ керак. Айни вақтда автомат линияларни тўғри созлаш лозим.

— Давлат стандарти даражасида маҳсулот ишлаб чиқарилиши кўп жиҳатдан хом ашё таъминотига боғлиқ, — деди завод директори Валерий Маркович Белоножко, — Корхонамизга «2013» маркали пўлат керак. Амалда эса бошқа маркадаги пўлат оляпмиз. У давлат қабули талабига жавоб берадиган маҳсулот ишлаб чиқаришга ярамайди. Қарағанда металлургия комбинати ўтган йилнинг тўртинчи кварталида 912 тонна ўрнига 340 тонна «2013» маркали пўлат берди.

Тошкент, Фарғона областлари корхоналари ҳам II класс қуйилма ўрнига III класс қуйилма юборяпти. Бу ҳам маҳсулотнинг сифатига салбий таъсир қилаётир. Завод олаётган ўров симлари, лак ҳам сифатсиз.

— Давлат қабулининг жорий этилишидан коллектив қандай наф кўрди?

— Биз учун керакли пўлат етарли бўлмагани туфайли, — деди директор, — тайёрлов ва ўраш цехларида иш тўхтаб қолди. Бу цехларнинг ишчиларига меҳнат отпускаси беришга мажбур бўлдик.

— Давлат қабули хизмати ўз вазифасини тушуниб етганича йўқ, — деди Валерий Маркович сўзини давом эттириб, — ҳозирча улар кузатувчи ролини ўташяпти. Двигателларнинг камчиликларини аниқлашдан нари ўтиша олмаётир. Камчиликларни бартараф этиш учун эса аниқ бир таклиф айтишгани йўқ.

— Давлат стандарти даражасида маҳсулот ишлаб чиқариш учун сифатли пўлат керак...

Ҳамма айбни хом ашёга ағдариб қўйиш ҳам инсофдан эмас. Буни ишчи иззат нафси кўтармайди. Завод раҳбарлари ва давлат қабули ходимларининг биргаликдаги куч-ғайрати билан аҳволни ўнглаш керак.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Амалдаги интернационализм*

ЕЛКАДОШЛАР

Навоий районидаги «Нарпай» совхозида 28 миллат вакиллари яшаб, меҳнат қилади. Агар уларни ғуркираб ўсаётган чинор дарахти шохларига қиёсласак, илдизлари дўстлик, қардошлик ва оға-инилик қувватидан баҳра олади. Шу боис, улар меҳнатда ҳамдам, турмушда ҳамкор ва ҳамдард. Қуйида хўжаликнинг Комсомолобод қишлоғи аҳолиси ҳаётидан ҳикоя қилувчи айрим лавҳалар билан танишасиз.

МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ

Мутахассислар билан фермадаги ишлар ҳақида гаплашиб ўтирган совхоз бош зоотехниги П. Зубконинг кабинетига сут соғувчилар бригадири Ася Усмонова кириб келди. Кайфияти йўқлиги юзидан сезилиб турарди.

— Петро, — деди у жиддийлик билан, — соғувчилар билан гаплашадиган гап бор. Сен ҳам бўлишинг керак.

Зубко мутахассислардан узр сўраб, мажлислар хонасига йўл олди. У ерда биринчи бригаданинг иккинчи сменасида ишлаётган тўрт соғувчи ўтирарди. Бош зоотехник «нима гап?», дегандай уларга қаради.

— Нормадан нақд 18 килограмм кам сут соғиб олдик, — деди Ася ўзини босиқ тутишга интилиб. — Ем-хашак етарли, иссиқ сув бор, аппаратлар ишлаяпти. Шунга қарамай Гулсара нормадагидан 5 килограмм, Шоира билан Гулнора 4 килограмм кам сут соғди. Ҳайронман, уларга нима етишмайди?

— Ўзимиз ҳам ҳайронмиз, — деди Гулсара, — балки ўтган куни ем кам берилганлиги таъсир қилгандир.

— Бу кечаги кунга таъсир қилиши мумкин эди, — деди бригадир. — Баҳона қидирмай сабабини излашимиз керак. Ахир ҳар сменада 18 килограммдан камайтириб борсак, ой охиригача қанча сут камайиб кетади, биласизми?

Зубко моллар парваришида, иш жараёнида қандайдир хатога йўл қўйилганлигини англаб турарди. Таҳлиллар унинг фикрини тасдиқлади. Биров сигирларга кечикиб ем берган, бошқа биров эса сут соғиш аппаратини бироз илгари ўчирган.

Соғувчилар хатоларини тушунишди. Лекин улар бош зоотехникдан озуқа рационини яхшилашни сўрашди.

Зубко хонасига мамнун қайтди. У соғувчиларнинг берилган топшириқни бажаришга жон куйдиришларидан хурсанд эди. Ҳа, кишилар онги, ишга масъулияти тез ўсяпти. Бундан икки йил муқаддам бугунгидек 15—20 килограммга эмас, 50—60 килограмм сут камайишига ҳам кўплар аҳамият беришмасди. 10 кунча олдин ем етмай қолганда қизлар шундай тўполон кўтаришдики, қўяверинг. Гулсара, Надежда, Асяларнинг ҳақли талабини мутахассислар ҳам, Зубконинг ўзи ҳам елиб-югуриб бажаришга мажбур бўлишди. Айб уларда эди-да! Комбинатдан ўз вақтида ем келтирилмаганлиги сабабли рацион бузилган, сут кескин камайиб кетган эди.

Петр Зубко — украин, Гулсара Суюнова — ўзбек, Надежда Козлова — рус, Миннигул Сиддиқова — татар... Умуман фермада 11 миллат вакиллари меҳнат қилади. Ҳар бири ферма обрўси, зиммаларига олган мажбуриятларни бажариш учун жон куйдиришади. Ўтган йили коллектив сут тайёрлаш топшириғини 104 процент бажарди. Шу йилнинг дастлабки ойида давлатга пландаги 80 тонна ўрнига 90,6 тонна маҳсулот етказиб берилди.

Роҳила Тиловова — ферманинг энг илғор сут соғувчиларидан. Муса Норов бу ерда шофёр бўлиб ишлайди. Уларнинг кўнгил юлдузлари бир-бирларига тўғри келиб қолди. Имкони бўлса, фермада иш тугамаса-ю, кўзлари бир-бирларига тушиб тураверса...

Петр Зубко буни сезиб юрарди. Роҳила билан Муса турмуш қурса, янада яхши! Сут соғувчи фермада қоларди. Бу аввалдан анъанага айланган. Масалан, Аслоновлар оиласини олайлик. Саодат Роҳиладай ёш, пешқадам сут соғувчи эди. Фермада ишлаётган Тоҳирга турмушга чиқди. Ўшанда Зубконинг ўзи совчилик қилди. Ҳозир Аслоновларнинг 11 фарзанди бор. Яқинда энг катта қизи Лоланинг тўйини ўтказишди. Ўзиям ажойиб комсомол тўйи бўлди-да! Лола — сут соғувчи, Баҳодир Шарипов — тракторчи. Балки пайти келиб, Роҳила билан Мусаларнинг фарзандлари ҳам шу фермада ишлар...

Зубко шундай ширин ўйлар билан юрганда Роҳила бирдан ўзгарди — қолди. Чеҳраси тунд, хаёли паришон. Бош зоотехник соғувчини чақириб, гаплашди. Ота-онаси уни бошқа йигитга турмушга бермоқчи экан.

Ўша куниёқ Зубко қизнинг уйига совчи бўлиб борди. Ота-онасига бафуржа тушунтириб, Роҳила билан Мусани унаштириб қайтди. Тўй ҳам жуда файзли ўтди. Ўзбекча, русча, украинча, тожикча, татарча куй, қўшиқ ва рақслар базмни роса қизитди.

БОШГА ТАШВИШ ТУШСА...

Карим ҳам, хотини Турсуной ҳам ферма илғорларидан. Оилада 9 жон. Уйда доим тинч-тотувлик, фаровонлик. Ниятлари катта. Бош фарзандларини уйлантириш тараддудида.

Ўтган йили май ойи эди. Ҳаво булут. Ярим тунда шамол кучайди. Электр симидан чиққан олов уйга ўтди. Кўп ўтмай ҳаммаёқ ловуллаб ёна бошлади. Эр-хотин ва болалар енгил уст-бошлари билан ташқарига, ҳовлига чиқишга улгуришди. Ҳатто ҳужжатларини ҳам олиш имкони бўлмади.

Уй олов олган пайтдаёқ қўшнилар югуриб келишди. Афсуски, ёнғинни ўчиришнинг иложи бўлмади. Эртасига қишлоқ аҳли бир жойга тўпланди. Уларнинг бири уйидан чойнак-пиёла, бошқаси кўрпа-тўшак, яна бири гилам кўтариб келган эди. Ҳамма имкони борича бошига ташвиш тушган оилага мадад беришга интиларди. Бундан ташқари анчагина пул ҳам йиғилди.

Шу тариқа оилага дастлабки ёрдам кўрсатилди. Кейин ҳашар йўли билан Собировларга уй қуришга киришдилар. Шофёр Виктор ва Владимир Бартеневлар тупроқ келтиришди. Марат Ильясов, Мурод Шамиев, Азамат Йўлдошевлар лой қоришиб, ғишт қуйишди.

Эзгулик кишини яшартириб юборар экан. 70 ёшни оралаган немис Матвей Кригернинг ишлашини кўриб, йигитлар ҳайратга тушарди. Чунки у ғишт териб, дурадгорлик юмушларини қилар экан, ҳаммани шошириб қўйди. Украин — Василий Бубаренко, Николай Боженко, ўзбек — Шомурод Бекмуродовлар ҳам ҳашарда худди ёшлардай тер тўкишди.

Ҳозир Собировлар янги уйда истиқомат қилишяпти. Улар ҳамқишлоқларининг ёрдамларидан ғоят миннатдор.

Қишлоқ ҳаётидан бунга ўхшаш кўплаб мисолларни келтириш мумкин. Уларнинг ҳаммаси бир оила кишиларидек шодликни ҳам, қайғуни ҳам бирга баҳам кўриб, баҳамжиҳат ишламоқдалар, аҳил-иноқ яшамоқдалар.

Аслида бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Бу ерда бутун мамлакатимиз кишиларига, турмуш тарзимизга хос характер — совет характери мужассам.

А. ҚОРЖОВОВ.

• *Спорт*

ШАХМАТ:

ДАЪВОГАРЛАР БАҲСИДА

Испаниянинг Линарес шаҳрида тож даъвогарлари — собиқ жаҳон чемпиони А. Карпов билан моҳир шахматчи А. Соколов ўртасида суперфинал матчи давом этмоқда. Учинчи партияда А. Соколов оқ доналар билан ўйнади. Учрашувнинг 21-юришида томонлар ўзаро битимга келишишди. Шундай қилиб, умумий ҳисоб — 2:1. А. Карпов олдинда бормоқда.

ФУТБОЛ:

ШАЙЛИК КЎРИГИ

Республикамизда меҳмон бўлиб турган Эквадор терма командаси сўнгги халқаро ўртоқлик учрашувини Тошкентда ўтказди. Олимпиада ўйинларига ҳозирлик кўраётган Лотин Америкаси футболчилари Наманганнинг «Автомобилист», Душанбанинг «Помир», Андижоннинг «Пахтакор» коллективлари билан ўзаро куч синашдилар. «Пахтакор» стадионида ўтказилган учрашув ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди.

Мавсумга қизғин ҳозирлик кўраётган пахтакорчилар учун бу учрашув ўзига хос шайлик кўриги бўлди. 14-минутда А. Абдураимов ҳисобни очди. Танаффусдан кейин эса Марин ҳисобни тенглаштирди. Шундан кейин томонлар ташаббусни қўлга олишга ҳаракат қилишди. Меҳмонларнинг кутилмаганда йўл қўйган хатоси туфайли Эквадор дарвозасига 11 метрли жарима тўпи белгиланди. М. Кабаев дарвозани нишонга олди. Лекин дарвозабон тўпни қайтаришга улгурди. Шундан сўнг пахтакорчи А. Гридюшко дарвозани аниқ нишонга олиб, ҳисобни 2:1 га етказди.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ВАҚТИНГИЗНИ ТЕЖАНГ!

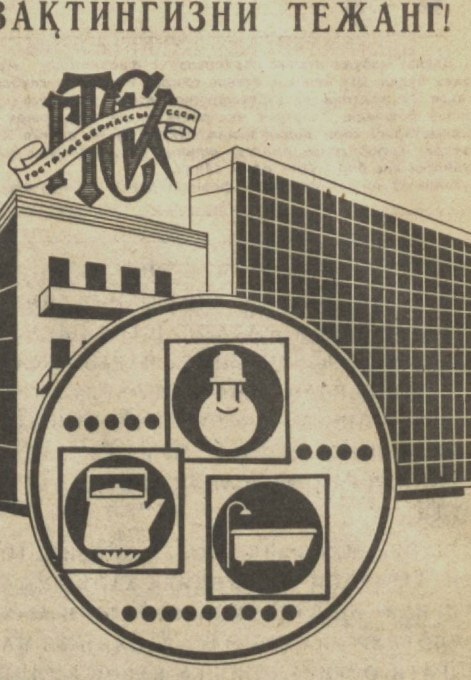

Ҳарқайсингиз квартира, коммунал хизмат, газ, электр энергияси, телефон, фарзандларингизнинг болалар муассасаларига қатнаши, бошқа тўловлар юзасидан ҳақ тўлаш учун ҳар ойда омонат кассага қатнайсиз. Бунинг учун қимматли вақтингиз кетади. Ваҳолонки омонат кассаларининг омонатчиларига тўловлар юзасидан ҳақ тўлашни пулсиз ҳисоб-китоб юритиш усули билан амалга ошириш ҳуқуқи берилган. Бунинг қулайлиги шундаки, омонат кассалари омонатчининг топшириғига кўра унинг счетидан тегишли миқдордаги пулни омонатчи ҳақ тўлаши лозим бўлган ташкилот ҳисобига ўтказиб боради. Бундай тартибда омонатчи ташкилотнинг счети ўз шаҳридами, ёхуд бошқа область ёки республиканинг бирон-бир аҳоли пункти ҳисобида туришидан қатъи назар тўлов ҳақларини ортиқча вақт сарфламай ўз вақтида тўлаб бориши мумкин. Пулсиз ҳисоб-китоб юритиш ёрдамида омонатчилар квартира, электр энергияси, газ, телефон, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан ўзларига кўрсатилаётган турли хизматлар учун тўлов ҳақларини, солиқлар, страхование ва бюджетга бериладиган бошқа тўловларни, уй-жой қурилиши кооперативи бадалларини, фарзандларнинг болалар муассасаларига қатнаши учун тўланадиган ҳақни ва бошқа тўловларни омонат кассаларига бориб юрмай тўлайдилар. Пулсиз ҳисоб-китоб юритиш йўли билан тўлов ҳақларини узиш омонатчининг топшириғига кўра омонат кассалари томонидан бир маротаба тартибда, узоқ муддат мобайнида ёки бундай топшириқлар бекор қилингунига қадар амалга оширилиши мумкин. Бундай топшириқлар расмийлаштириладиган бланкаларни исталган омонат кассадан олиш мумкин.

Омонатчи омонат кассага ташриф буюрган вақтда унинг счетидан бошқа ташкилотнинг ҳисобига ўтказилган ҳамма пул жамғарма эгасининг омонат дафтарчасига ёзиб борилади.

Омонат кассалари орқали пулсиз ҳисоб-китоб юритиш аҳоли учун ҳақ ундирувчи ташкилотлар билан ҳисоб-китоб юритишнинг анча қулай формасидир. Бу сизнинг қимматли вақтингизни тежайди, меҳнаткашларни тўловларни тўлаш учун омонат кассаларига қатнаш заруратидан халос этади.

СССР Давлат меҳнат омонат кассаларининг Ўзбекистон Бош бошқармаси.

• *Медиклар огоҳлантирадилар*

ШИША БАНКАДАГИ ОҒУ

Жиззах районидаги Болтоб қишлоғида яшовчи Абдуназаровлар катта хонадонининг аъзолари байрам дастурхони атрофига тўпланишди. Янги сузилган палов билан бирга эндигина очилган консерваланган помидор қўйилди. Бу хонадон соҳиблари кузда тайёрлаб қўйган ўттизта баллоннинг йигирма еттинчиси эди. Бу банка фалокат келтиришини ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаганди.

Эртаси куни эрталаб ўн беш яшар Қумри қуса бошлади, қишлоқ участка касалхонасида унга дастлабки ёрдам кўрсатишди, сўнгра қизчани шошилинч равишда область юқумли касалликлар касалхонасига олиб боришди. Унга ботулизм диагнози қўйилди. Шундан кейин бу ерга яна ўн киши олиб келинди. Тезда барча зарур чоралар кўрилди. Бироқ врачларнинг куч-ғайрат сарфлашларига қарамай, уч киши ҳаётдан кўз юмди. Медиклар оиланинг бошқа аъзолари ҳаёти ҳам хавф остида эканлигидан ташвишга тушмоқдалар: касалхонада ётган саккиз кишидан учтасининг аҳволи ҳамон оғир.

— Уларнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун имкони бўлган барча чоралар кўрилмоқда, — деди ЎзТАГ мухбирига Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари М. К. Шарипов. — Бахтга қарши бундай заҳарланиш даволаш қийин бўлган ғоят оғир оқибатларга олиб келади: ботулизм микроби деб аталмиш микроб консерваланаётган маҳсулотга тушиб, жуда кучли токсин — заҳар чиқаради, у биринчи навбатда марказий нерв системасини заҳарлайди. Агар ҳамма зарур эҳтиёткорлик чораларига қатъий риоя этилса шу ва шунга ўхшаш, бошқа кўпгина фожиалар рўй бермаслиги мумкин бўлур эди.

Гап шундаки тупроқда, шунингдек меваларда ҳамиша шу микробнинг споралари ёки оддий қилиб айтганда «тухуми» бўлади. Улар қайнаб турган сув ҳароратига 15 минутгача бардош бера олади, шунинг учун микроб идишга тушиш хавфини умуман камайтириш учун консервалаш олдидан сабзавот ва меваларни яхшилаб ювиш, шикастланган ва чириган мевалардан фойдаланмаслик жуда муҳимдир. Температура режимига қатъий амал қилиш — маҳсулотларни камида 15—20 минут қайнатиш, банкалар ва қопқоқларни узоқ вақт қайнаган сувда стерилизация қилиш керак. Консерваларни иложи борича салқин ва қоронғи жойда сақлаш зарур.

Энг муҳими: озгина бўлса-да шубҳа туғилган барча ҳолларда — маҳсулотнинг ранги, тиниқлиги, ҳиди бироз бўлса-да ўзгарганда, айниқса қопқоқлар бирмунча кўтарилиб қолганда, маҳсулотдан фойдаланиш мумкин эмас.

ЁШ САНЪАТКОРЛАР

Нафосат улашиб

Кейинги йилларда ўзбек миллий хореография санъатига бир қатор ёш, изланувчан талантлар кириб келди. А. Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик Катта опера ва балет театрининг раққосаси Рушана Султонова ана шундай ижодкорлардан.

Тошкентдаги хореография билим юртини тугатган ёш санъаткор эндиликда ўз репертуарига, ўзига хос ижрочилик маҳоратига эга. Рушана театрда намойиш этилаётган «Гўзал Василиса», «Дон Кихот», «Севги тумори», «Тоҳир ва Зуҳра», «Зебуннисо» каби спектаклларда рақслар ижро этади. Айни вақтда театрнинг турли концертларида қатнашади. Санъаткор репертуаридаги ўйинлар асосан бухороча, фарғонача, афғонча рақслардир.

Рушанани, унинг ижрочилигини қардош республикаларда, Москвада, шунингдек, чет элларда ҳам билишади.

Раққоса жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. У область комсомол комитетининг аъзоси. Уни дўстлари Бутуниттифоқ комсомоли съездига делегат қилиб сайладилар.

Рушана Султонова ҳозир театрда премьерага тайёрланаётган «Майсаранинг иши» спектаклида ижро этадиган рақси устида ишламоқда.

Суратда: ёш раққоса Р. Султонова саҳнада.

Б. ЮСУПОВ фотоси (ЎзТАГ).

• *Ташвишли сигнал*

ЁРДАМГА МУҲТОЖ ЁРДАМЧИ МАКТАБ

Бундан ўн йил илгари Хўжайли районининг эски шаҳридаги ишчи-ёшлар кечки мактаби қошида ақли заиф болаларни билимли, саводли қилиш, саломатлигини яхшилаш мақсадида махсус ёрдамчи мактаб очилди.

Бироқ очилишга очилдию, орадан бир ярим йил ўтгач, ишчи-ёшлар кечки мактаби сел ва ёмғирдан «йиқилди». Бу ерда ўқиш-ўқитиш мумкин бўлмай қолди. Район раҳбарлари аҳволдан воқиф бўлишгач, ишчи-ёшлар кечки мактабини бошқа, махсус ёрдамчи мактабни эса яна бошқа бир мактабга жойлаштириш билан тинчишди. Бироқ аҳвол ўнглангани йўқ.

Махсус ёрдамчи мактабга 600 ўқувчи таълим олаётган, синф хоналари ва кабинетлари етишмаётган ўрта мактабда бор-йўғи тўртта синф хонаси ажратиб берилди, холос. Бу ерда машғулотлар ўтказиш учун ҳеч қандай шароит яратилмаган. Ҳатто илмий бўлим мудири, бичиш-тикиш хонаси, медицина пункти мактаб директорининг хонасига жойлаштирилган.

Мактабда аслида меҳнат таълимига алоҳида эътибор берилиши керак. Бироқ моддий-техникавий базанинг йўқлигидан ҳалигача махсус устахона ташкил этилмаган. Ўқувчилар шароит йўқлиги сабабли ишлаб чиқаришдан ажралиб қолган. Даволаш-профилактика тадбирлари ўтказиш ишлари талаб даражасига мутлақо жавоб бермайди.

Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлиги, халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети раҳбарлари махсус ёрдамчи мактабни очганлар-у, унинг келажаги, моддий-техникавий базаси тўғрисида ўйламаганлар. Эндиликда эса мактаб раҳбарлари, ўқитувчилари, қолаверса, мактаб ўқувчилари ҳам жуда қийналишяпти.

— Мактабнинг бундай аҳволга тушиб қолишининг боиси нима? Наҳотки, шу кунгача уни алоҳида бино билан таъминлаш шунчалик мушкул бўлса? Саволларга мактаб директори Нуржамол Ғаниева куйиб-пишиб шундай жавоб берди:

— Мактаб биноси хусусида, таълим-тарбия ишларини яхшилаш юзасидан тегишли ташкилотларга неча бор мурожаат қилдим. Минг афсуски, биз қўйган аниқ, конкрет талабларни қондириш шу пайтгача пайсалга солинмоқда. Район партия комитетининг биринчи секретари З. Имолатдинов, шаҳар Совети ижроия комитети раиси М. Жумабоев ўртоқлар ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти. Иш билан сўз бирлиги таъминланмаган жойда қандай самара бўлиши мумкин.

Суҳбатимизга мактаб илмий бўлим мудири Е. Боймуротов қўшилди.

— Мактабимизнинг ҳозирги аҳволи мактаб ислоҳоти талабларига мутлақо жавоб бермайди. Энг муҳими, фан кабинетларининг етишмаслигида. Қолаверса, меҳнат кабинети, физкультура хонаси, буфет ёки ошхона бўлмаса бу ерда болаларни қандай ўқитиш, тарбиялаш мумкин, ахир?!

Махсус ёрдамчи мактабни очиш пайтида шошма-шошарлик қилинган, аслида ёрдамчи мактаб-интернат ташкил қилиниши керак эди. Бу ердаги камчиликлар, нуқсонлар Қорақалпоғистон партия ва совет органлари, шунингдек автоном республика Маориф министрлигига маълум қилинди. Бироқ улардан ҳам тегишли ижобий жавоб олинмади.

Шу боис, ёрдамчи мактаб ёрдамга муҳтож эканини мутасадди ташкилотлар, раҳбарларга яна бир бор эслатиб ўтишни лозим кўрдик.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

қурилиш ихтисосига эга бўлган ёлғиз эркак ва аёлларни ва бошқа касбдаги ишчиларни

«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» БИРЛАШМАСИ БЎЛИНМАЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

2 йил муддатга меҳнат шартномаси тузган ишчиларга бир йўла 200 сўм ёрдам пули, йўл харажатлари ва иш жойига етиб бориш ва меҳнат шартномаси тугагач яна эски жойига қайтиб келиш вақтида суткалик ҳақ тўланади.

«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» БИРЛАШМАСИГА ИШГА ЮБОРИЛГАН ИШЧИЛАРНИНГ ОЛДИНГИ ЯШАШ ЖОЙИДАГИ ТУРАР ЖОЙИ БРОНЛАШТИРИЛАДИ.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

ШАҲАРЛАРДА — аҳолини ишга жойлаштириш бюроси инспекторларига;

РАЙОНЛАРДА — область меҳнат бўлимларининг вакилларига;

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона ва аҳолини ишга жойлаштириш район пунктларига.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/III да Асрга татигулик кун, 4/III да Бахтли гадолар.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/III да Ҳийлаи шаръий.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/III да Майсаранинг иши (19.00), 4/III да «Вестсайд-87». (19.00).

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/III да, Риголетто, 4/III да Концерт.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги коллективи редактор Ш. Р. Мирзажоновга отаси

Рихсивой МИРЗАХОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

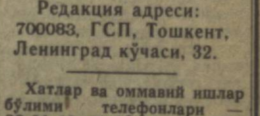

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Радуга» нашриётининг Тошкент бўлими қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

Ойбек. Қутлуғ қон. Роман. 310 бет. Баҳоси 3 сўм 20 тийин (араб тилида).

Бу машҳур роман ўқувчини ўзбек халқининг революция арафасидаги ҳаёти билан таништиради.

Борис Полевой. Чин инсон ҳақида қисса. 284 бет. Баҳоси 2 сўм 12 тийин (пушту тилида).

Қиссада А. Маресьевнинг Улуғ Ватан урушида кўрсатган жасорати ҳақида ҳикоя қилинади.

Геннадий Некрасов. Партизанлар қўнғироқчаси. Қисса. 220 бет. Баҳоси 1 сўм 96 тийин (пушту тилида).

Асарда гитлерчи босқинчиларга қарши курашда смоленсклик довюрак пионер бола Кеша Соловьевнинг партизан бувасига ёрдамлашгани, ҳаёти ва қаҳрамонликлари баён этилади.

Лидия Билеева, Игор Коротков. Ҳаракатга келтирувчи ўйинлар. Дарслик. (Очиқ ҳавода ўтказиладиган спорт ўйинлари). 305 бет. Баҳоси 1 сўм 46 тийин (араб тилида).

Дарсликда спортга оид машғулотлар ва очиқ ҳавода ўтказиладиган спорт ўйинлари тўғрисида гап боради.

• *Тингланг, томоша қилинг*

3 март, сешанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — Лениндан ўрганамиз. 10.10 — Бадиий фильм, 1-серия. 11.25 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 17.15 — Ҳар доим бўлсин қуёш! 17.50 — Мультфильм. 18.00 — Сен қонунни биласанми? 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 20.15 — Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Йирик планда — инсон. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Ёш овозлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Бадиий фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05 — Рус тили. 13.10 — «Кармелюк». Бадиий фильм, 1-серия. 14.45 — Янгиликлар. 14.50 — Ўқитувчига музика сабоғи. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳамдўстлик. 19.15 — Тўпли хоккей. СССР чемпионати. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — ... 16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.05 — «Кармелюк». Бадиий фильм, 1-серия. 23.10 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ҳужжатли фильм. 7.40 — Пионерлар телетайпи. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 Тонгги тароналар. 16.35 — Эстетика асослари. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Химия. 18.15 — Болалар учун фильмлар. 19.00 — Совет халқи фаровонлигини ошириш — партиянинг олий мақсади. 19.30 — Ахборот 19.45 — Аёл мадҳи. Киноконцерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қизлар гулдастаси. 21.30 — Время. 22.05 — Пахтачилик: тажриба ва муаммолар. 22.35 — «Юлия Вревская» Бадиий фильм, 1-серия.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Эркакли уй» Бадиий фильм. 21.00 — Меҳнаткашларнинг дам олиши: муаммолар ва истиқболлар. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.05 — Гулдаста. 23.00 — Шу куннинг янгиликлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Р. Римбоева куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Юлдузча» нашриётининг янги китоблари. 16.00 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Ҳозирги замон шоираларининг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 19.20 — Ёшлик. 21.00 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 21.20 — Қишлоқ оқшомлари. 22.30 Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.